

norsk filatelistisk tidsskrift

nft 8
OKTOBER 1992

AV INNHOLDET: OAT og AV 2 — hva er det? (Del 6), s. 314 • Chr. H. Knudsens Frimerketrykkeri i årene 1895/1937, s. 322 • SOMA FELTPOST, Feltpoståpneri under Luftvernartilleriet, s. 336 • Tilsammen ti OL-frimerker før lekene på Lillehammer i 1994, s. 346 • NORWEX-Fondet: 110.000,- kr. fordelt på 65 søkere, s. 348 • NYTT om nye frimerker, Vi sakser, NÅR og HVOR har klubbene møter m.m. NUFT på fire upaginerte midtsider. Tilsammen 48 sider.

Utgivelsesdag: 9. oktober 1992.

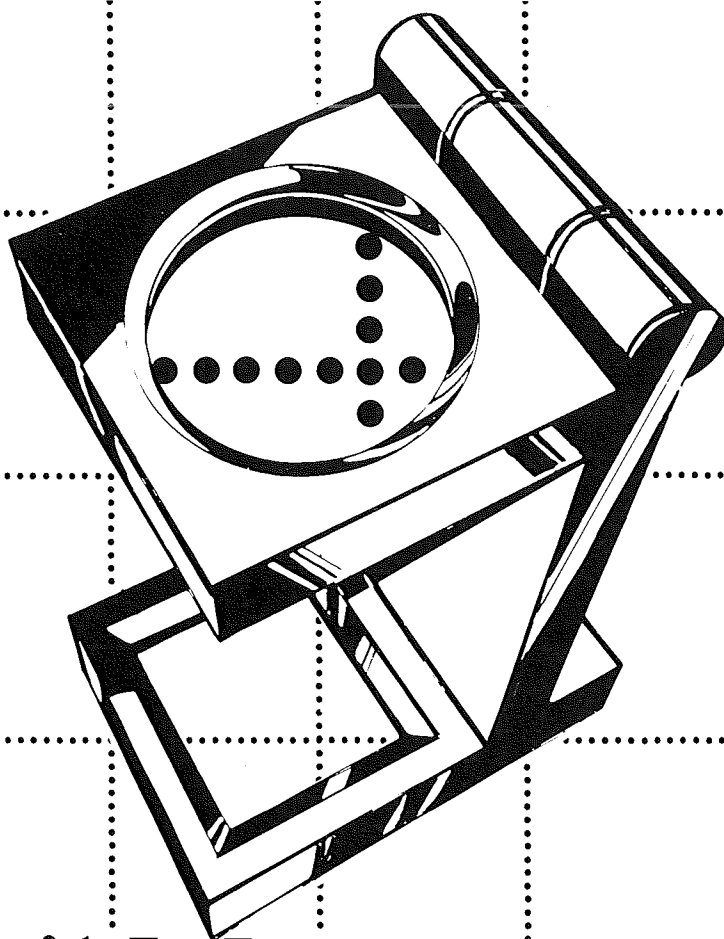

Utgivelsesdag: 27. november 1993.

Utgivelsesdag: 12. februar 1994.

☐ De første farvesprakende norske OL-frimerkene foran Lillehammer-lekene kom den 9. oktober i år. Det skal utgis tilsammen ti norske OL-frimerker før vinter-OL åpner i 1994. Se side 346.

•Emil Moestue as•

GRAFISK INDUSTRI

Boks 9081 Vaterland

0134 Oslo 1

LINDNER

Standard, Luxus, Luxus Special – Indstiksbogen efter Deres ønske!

Giv Deres frimærkesamling det bedste med de repræsentative indstiksbøger fra LINDNER. Vælg mellem følgende indstiksbøger:

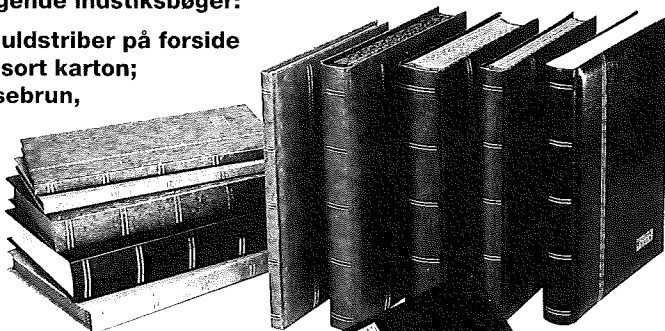
Standard – med prægede guldstriber på forside og ryg. Blade af hvidt eller sort karton;
Leveres i farverne: Rød, lysebrun, mørkebrun, grøn og blå.

Luxus – med kraftig vatteret indbinding, og forstærket bladkant.

Luxus Special – som Luxus, men med glasklare melleblade og striber.

Leveres i farverne:

Vinrød, brun,
grøn, blå og
sort.

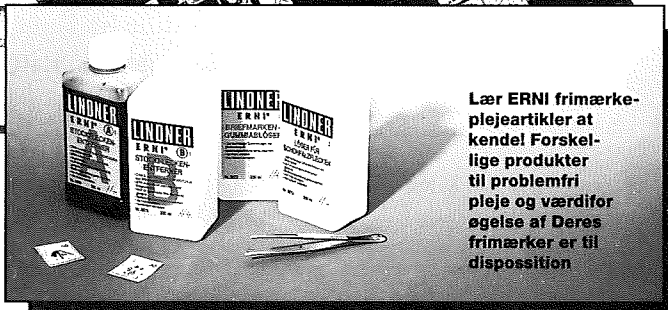
Kupon

Udførligt brochuremateriale
hos frimærkehandleren eller

LINDNER FALZLOS GmbH
Postboks 4
DK-8450 Hammel

Ønsker tilsendt
brochure

Lær ERNI frimærke-
plejeartikler at
kendel Forskel-
lige produkter
til problemfri
pleje og værdifor-
øgelse af Deres
frimærker er til
disposition

Nye frimærker:
Post biler, 9.oktober 1992

Islands filatelistiske verden

Smukke frimærker i forening med en moderat udgavepolitik
vigtig forklaring på islandske frimærkers popularitet.

Hvadenten du ønsker at bestille fra lager eller abonnere på nye
udgivelser, sa opfylder vi samlerens filatelistiske behov overalt.

Ja takk, jeg vil meget gerne få nærmere oplysninger

Navn _____

Adresse _____

DET ISLANDSKE FILATELISTKONTOR
POSTPHIL

P.O. Box 8445, 128 Reykjavik, Island

NUMMER 8
OKTOBER 1992
51. ÅRGANG

norsk filatelistisk tidsskrift

ANSVARLIG REDAKTØR: ERLING SJONG

nft

NÅR og HVOR har klubbene møter

Nordfjeldske Filatelistforening har høsten 1992 dette møteprogrammet: 27/8: Byttømøte. 10/9: «Jeg fant! Jeg fant!». 24/9: Byttømøte. 8/10: Propagandamøte kl. 18,30 i Postterminalen på Sluppen med om-

visning. 22/10: Høstens storauksjon. Klubben har fått nye møtelokaler i Cicignon Hotell og møtesenter (som tidligere het Nye Sentrum Hotell). Møtetid: Kl. 20,00.

Molde Filatelistklubb har høsten 1992 dette møteprogrammet: 18/9: Byttømøte. 23/9: Fellesmøte i Ålesund med alle klubbene sør for Romsdalsfjorden. 2/10: Miniauksjon og forberedelse til Frimerkets Dag og utstillingen MOLDE 92. 16/10: Utstillingsmøte. 6/11: Byttømøte med oppsummering etter utstillingen. 20/11: Merket som ble funnet etter mange år. 11/12: Julemøte. Møtested: «Moldehallen» på Bolsønes. Møtetid: Kl. 19,00. Juniorer kl. 17,30.

Bergens Filatelist-Klub har høsten 1992 dette møteprogrammet: 1/9: Klubbmøte. 8/9: Klubbmøte. 15/9: Hovedmøte. 22/9: Klubbmøte. 29/9: Klubbmøte. 6/10: Hovedmøte, Øystein Frøiland: Orkenøyene. 9/10: Frimerkets Dag. 13/10: Klubbmøte. Innlevering til auksjon. 20/10: Klubbmøte. 27/10: Hovedmøte. 3/11: Klubbmøte. 10/11: Auksjon. 17/11: Klubbmøte. 24/11: Klubbmøte. 1/12: Klubbmøte. 8/12: Julemøte. Møtested: Klubbhuset i Nye Sandviksvei 65. Møtetid: Kl. 19,00.

Aalesund Filatelistklubb har høsten 1992 dette møteprogrammet: 9/9: Britiske Samvelde v/ Leif-Otto Engelberg. 23/9: Fellesmøte med nabo-klubber v/Arne Hoel. 7/10: Møte med Postverket v/ Leif-Otto Engelberg. 9/10:

Frimerkets Dag-arrangement (Arbeiderfor-
eningen). 21/10: USA v/ Ethel Olsen Wiik.

4/11: Tyskland v/ Asbjørn Nilsen. 18/11: Glimt fra frimerkesamlingen v/ Egil Røsaak. 2/12: Julekort - Julemerker - Julefrimerker v/ Anders Strømsvåg. 4/12: Frimerkemesse. 9/12: Fellesmøte Senior/Junior. Møtested: Godtemplarnes Hus (3. et.), K. Wilhelms gt. 7. Møtetid: Kl. 19,30. Juniorer: Kl. 18,30.

Tilleggsopplysning om Helgelandsmoen

I forbindelse med artikkelen om Helgelandsmoen i NFT nr. 6 d.å., kan jeg gi følgende tilleggsopplysninger:

Den 1. mai 1992 ble postnummeret endret til 3529 Helgelandsmoen og det gamle srempelet ble inndratt. Nye stempler ble tatt i bruk som følger:

«Helgelandsmoen A, 3529». Tatt i bruk 020592.
«Helgelandsmoen B, 3529». Tatt i bruk 080592.

Torbjørn Larsson-Fedde.

OBS:

Trykkfeil i NFT nr. 6. Under artikkelen: Regional utstilling Mossfil 92, er det på side 233 opplyst under sølvmedalje at Karin Naalsund fikk Horten Filatelistklubbs ærespris. Det riktige skal være HORSENS Filatelistklubb. (Moss Fil.kl. vennskapsby i Danmark.)

under
lupen

Redaktørens egen spalte

Gjør noe vilt – begynn å samle på frimerker!

Frimerkets Dag er den dagen i året da etablerte samlere i høyere grad enn ellers kan reklamere for sin utmerkede hobby. Frimerkets Dag i år er fredag 9. oktober. Idet dette skrives har vi ennå ikke nådd så langt i tidsregningen – og når dette leses er årets Frimerkets Dag forlengst passert. Vi er derfor i skrivende stund avskåret fra å kunne gi noe referat fra – enn si noen bedømmelse av – årets arrangement. På bakgrunn av de tilsvarende arrangementene de siste årene, mener vi likevel å kunne si at Frimerkets Dag har funnet sin plass i folks bevissthet, samtidig som det kanskje kan være grunn til å overveie en viss fornyelse av ordningen...

— — —

Frimerkets Dag ble her i landet arrangert for 22. gang i år. Siden 1971 har Posten og Norsk Filatelistforbund i samarbeid med lokale postkontorer og klubber stått for denne frimerkesamlernes årlige høstfest.

Den første Frimerkets Dag ble arrangert i Ungarn i 1924. Siden har mange land kommet til. Den årlige feiringen av denne dagen spiller i stadig flere land en viktig rolle i arbeidet med å øke interessen for frimerkeamling.

Helt siden starten har Posten hatt i bruk et spesielt stempel på Frimerkets Dag. «Fredag den 9. vil samlere igjen stå i kø for å sikre seg stempelavtrykk på utgivelsesdagens objekter», heter det i en pressemelding fra Postens frimerketjeneste.

Mon det. Det er 251 postkontorer over hele landet som markerer dagen med egne arrangementer og stempler, hvilket er ny rekord i antallet. Hvis det bare er stempler på nyutgitte frimerker som presenteres ved disse postkontorene på denne dagen, tror vi neppe «samlere vil stå i kø» for å sikre seg disse. Hvis man derimot gjør noe mer ut av denne dagen – hvilket vi har utmerkede eksempler på fra et av postkontorene i Trondheim, hvor postmesteren har vist en høy grad av person-

DO SOMETHING
WILD:

COLLECT STAMPS

lig initiativ ved å lage publikums-show i tilknytning til de nye frimerke-utgivelsene – ja, da vil også Frimerkets Dag trekke til seg både etablerte samlere og andre som kan bli samlere i fremtiden.

Og det er nettopp på denne bakgrunn vi stiller spørsmålet om ikke ordningen kan trenge en fornyelse. For det er vel ikke bare spørsmål om Posten fra stadig flere kontorer kan selge flest mulige nye frimerker – stemplede eller ikke – som er hovedhensikten med Frimerkets Dag? Det er vel også spørsmål om man kan få reklamert for frimerkesamling som hobby i den grad at flere og flere blir samlere, ikke bare kjøpere av nye frimerker?

De enkelte klubbene rundt om i landet har også et ansvar her. Det er ikke bare Posten som skal stå for Frimerkets Dag- arrangementene. Posten skal primært selge frimerker. Klubbene skal reklamere for frimerkesamling som hobby. Gjennom felles initiativ, gjennom samarbeid om publikumsrettede tiltak, bør man kunne skape større samleinteresse til beste for begge parter, – Posten og frimerke-klubbene.

— — —

Undertegnede har ingen trylleformel for hvordan slike publikumsrettede arrangementer skal legges an for å gi best mulig gevinst. Men jeg er overbevist om at både Posten og ledelsen av klubbene rundt om i landet er mottagelig for nye ideer.

I USA har man ikke bare Frimerkets Dag. Der har man faktisk en årlig Stamp Collecting Month (frimerkesamlernes måned). Den startet 1. oktober i år. Det ble da utgitt endel frimerker med ville dyr som motiv. Og som et ledd i dette tok man i bruk et stempel med teksten: «Do Something Wild – Collect Stamps» (gjør noe vilt – saml frimerker). Enkelte etablerte samlere vil nok grine på nesen av en slik uhyeidelig reklame. Å samle frimerker er ikke «vilt», vil de hevde. En som ikke er samler, vil muligens være enig i utsagnet om «det ville» i å samle frimerker. Og muligens vil vedkommende bli tiltrukket av utsagnet og begynne å samle frimerker. Og dermed er hensikten oppnådd...

E.S.

NY HÅNDBOK OVER NORGES FRIMERKER

Endelig er det første av de fem bind som omhandler
20 mm utgaven ferdig.

CENTRALTRYKKERIETS PRODUKSJON - Bind VII

20 mm utgaven. 5. trykningsperiode.

På 210 sider behandles NK-nummer:

49 II - 52 IV - 53 VII - 53 VIII - 54 V

Pris: **Heftet** kr. 250,- +porto kr. 28,-
Innbundet kr. 350,- +porto kr. 28,-

Utgitt av Norsk Filatelistforbund og Filatelistisk Forlag AS.

Til salgs hos Deres frimerkehandler, eller direkte fra
Filatelistisk Forlag AS, boks 65, 5032 Minde

Ved forskuddsbetaling til våre konti:

Postgiro 0808.4 47 37 16 - Bankgiro 7400.63.07179
sendes boken portofritt - kun innenlands.

Ved å tegne abonnement på de nye HÅNDBØKENE hos
NFTs annonsemedarbeider, postboks 2517, 7001 TRONDHEIM,
får du de nye håndbøkene etterhvert som de kommer.

CENTRALTRYKKERIETS PRODUKSJON - Bind V

20 mm utgaven. 3. trykningsperiode

som omhandler NK-nummer:

50 - 51 III - 53 IV

vil være klar for salg i løpet av de nærmeste måneder.

HUSK:

Uten relevant litteratur får du aldri full glede av din hobby

OAT og AV 2 - hva er det?

Av Ivar Sundsbø

(Del 6)

Type 12:

Mål bokstaver: 35 x 12 mm
Brukssted : Kairo
Farger : Svart, lilla
Kjennetegn : Stenskrift, firkantede punkter etter A og V.
Tidligst : Mars 1943 (Heifetz)
Senest : 3. august 1945 (Heifetz)

AV.2

□ Fig. 58. Type 12 i lilla er her brukt på en oppfrankert helsak fra Australia til Malta. Utvekslingskontor er her Kairo, hvor også A.V.2-stempelet er brukt. Datering er februar 1945.

□ Fig. 59. Type 12 finnes også i svart, som på dette brevet fra desember 1944. Post Kypros-U.S.A. gikk via Kairo som utvekslingskontor. M/19 er fra Britiske myndigheter på Kypros.

Type 12 A:

Mål bokstaver: 49 x 12,5 mm

Brukssted : Kairo

Farge : Svart

Kjennetegn : Stenskrift, firkantede punkter etter A,V og 2.

Brukstid : Ukjent, - kun to brev kjent: Fra Kypros til Nord-Rhodesia avsendt 12. september 1944, og fra Palestina til Aden mars 1946.

A.V.2.

Type 12 A var ikke med i den opprinnelige oversikten, men er tatt med i oversikten til Heifetz som type 17, sammen med stempelen fra Tripoli. En svak mulighet er at

dette stempelet har vært brukt i Tel Aviv, men indikasjonene på Kairo er sterkere. Det avbildede brevet har bl.a. sensurstempel på forsiden, slått i Kairo, og har altså

passert i transit. Jeg velger derfor å plassere denne under type 11 og 12, da den naturlig tilhører dette transitstedet.

□ Fig. 60. Denne typen var ikke med i originaloversikten av Smythe, men dette stempelet er brukt i Kairo, og avviker kraftig i målene fra type 12. Jeg har kalt det 12 A, her altså brukt i september 1944.

Type 13:

Mål bokstaver: 37 x 12 mm
 Brukssted : Tripoli, Libya
 Farge : Svart, mørk eller lys lilla, gråaktig lilla. Rød er også observert.
 Kjennetegn : Runde punkter etter A og V. Siste punkt er plassert svært nær 2-tallet
 Tidligst : (1940, 1942 og 1944 ??) Oktober 1949.
 Seinest : August 1951 (Heifetz)

A.V.2

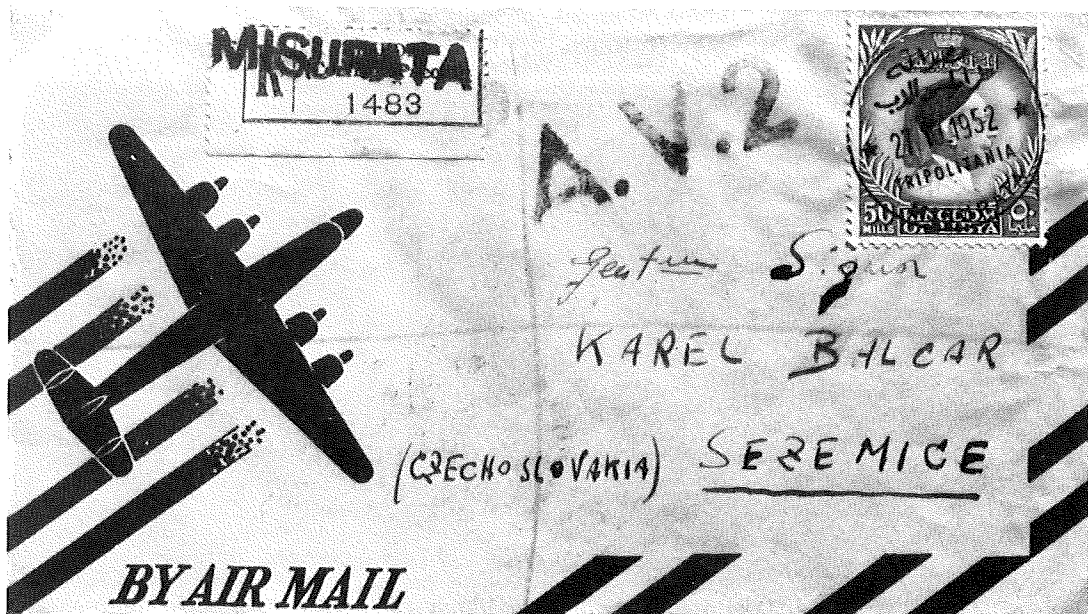
□ Fig. 61. Kortet til Tyskland viser type 13, datert januar 1951. Avstempler er her i mørk lilla/svart, avstempingssted Tripoli.

Type 14:

Mål bokstaver: 41 x 12 mm
 Brukssted : Tripoli, Libya
 Farge : Blågrå, fiolett, lilla, svart, grønn
 Kjennetegn : Ligner svært på type 13, men siste punkt er plassert omtrent midt mellom V og 2.
 Tidligst : 16. august 1951 (Tripoli-Belgia)
 Senest : 30. april 1953 (Tripoli- Danmark)

A.V.2

□ Fig. 62. Type 14 avviker litt i målene fra type 13, men er ellers ganske lik. Her er det brukt på rek.brev til Tsjekkoslovakia i oktober 1952, i nyansen gråsvart.

Type 14 A:

Mål bokstaver: 66 x 21 mm
 Brukssted : Tripoli
 Farge : Lys lilla
 Kjennetegn : Firkantede punkter etter A og V
 Brukstil : Ukjent, men sannsynligvis 1952-54. Eneste brev med dette stempelet er det som er avbildet her.

A.V.2

Denne typen var ikke med i den opprinnelige oversikten og er tatt med av Heifetz som type 18. Han opererer også med en type 19 som skal være sett med uleselig dato på et brev, med mål som er litt større enn for denne ty-

pen. Jeg har liten tro på at det eksisterer en fjerde type stempel i Tripoli, men at den såkalte type 19 er et avtrykk av 14 A som har sklidd litt i stemplingen og derved fått litt mer utflyting i avtrykket. Kjennetegnene eller er nem-

lig helt like, med firkantede punkter, som er plassert i samme avstand fra A og V som type 14 A. Jeg velger derfor å se helt bort fra at det eksisterer det som av Heifetz kalles type 19.

□ Fig. 63. Denne typen A.V.2 fra Tripoli var ikke med i originaloversikten, men er her benevnt 14 A og avtrykket er i lys lilla. Datostempelet er utydelig, men brevet er sannsynligvis sendt i 1951.

Type 15:

Mål bokstaver: 44 x 16 mm
 Brukssted : Beirut
 Farge : Svart
 Kjennetegn : Ingen tydelig punkter mellom bokstaver/tall. Stort sett tydelige avtrykk.
 Brukstil : Juli 1950 - februar 1951.

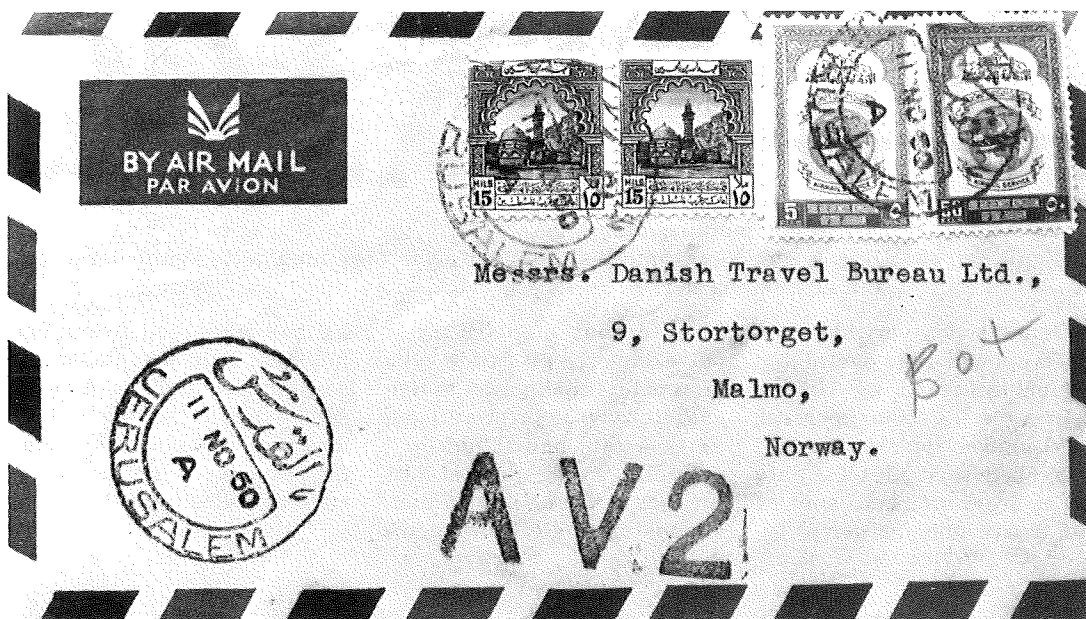
A V 2

Denne typen er ikke registrert av Smythe i originalartikkelen, og er av Heifetz klassifisert som type 16, brukt i Amman.

To av brevene i min sam-

ling er sendt fra Jerusalem, ett fra Nablus i Palestina, felles for disse tre er utvekslingskontor i Beirut. Det vil være høyst usannsynlig at noen av disse er gått via

Amman. Typebetegnelsen 15 er også naturlig, da typene 10 - 15 «tilhører» Midt-Østen. (Denne stempeltypen som av tidligere forfattere er benevnt som nr. 15, er her type 16.)

□ Fig. 64. Type 15 er fra Beirut, og var heller ikke i Smythe's oversikt. Datering på brevet til Norge er november 1950, – avsendersted er Jerusalem. Tilsvarende stempler er registrert på to andre brev fra ulike steder i Midt-Østen, alle med Beirut som felles utvekslingskontor.

Type 16:

Mål bokstaver: 12 x 6 mm
Brukssted : San Francisco
Farge : Rødlilla
Kjennetegn : Punkt mellom toppen av V og 2(*)
Brukstid : Mai - juni 1950

AV21

Dette er den første typen brukt på den vestlige halv-kule, tidligere kalt type 15. Få brev er kjent, men fellesnevner er San Francisco. Smythe ble i sin tid informert fra personellet ved San

Francisco Airport Mail Facility at et AV 2-stempel hadde vært brukt og fortsatt ble brukt (!!! 1962) i svært begrenset omfang.

Informasjonen klarla også det faktum at stempelet ikke

var obligatorisk på åpen post, og at man brukte påskrift for hånd.

Bare når ingen sekkelapp var i bruk, ble dette skrevet/stemplet på brevbunken.

Type 17 og 17 A.

Mål bokstaver: 9 x 2,5 mm på to linjer
Sirkeldiam. : 16 mm
Brukssted : Trinidad G.P.O.
Farge : Lys lilla
Kjennetegn : Av og til dobbel sirkel (1948), seinere avtrykk uklare avtrykk av sirkellinjen. Stenskrift. Punkter etter A,V og 2
Tidligste : November 1946 (også stemplet O.A.T. type 12 !!)
Seneste : 21.april 1954

Heller ikke denne typen var med i Smythe-oversikten, og er klassifisert av Heifetz som type 20/ 20 a etter

dobbel/enkel sirkelperiferi. Stempelet er kun sett på brev fra Karibien som ikke har vært sendt over det ameri-

kanske kontinent. Mine fire brev i samlingen er sendt til Frankrike (2), Holland og Sverige med direkte fly fra

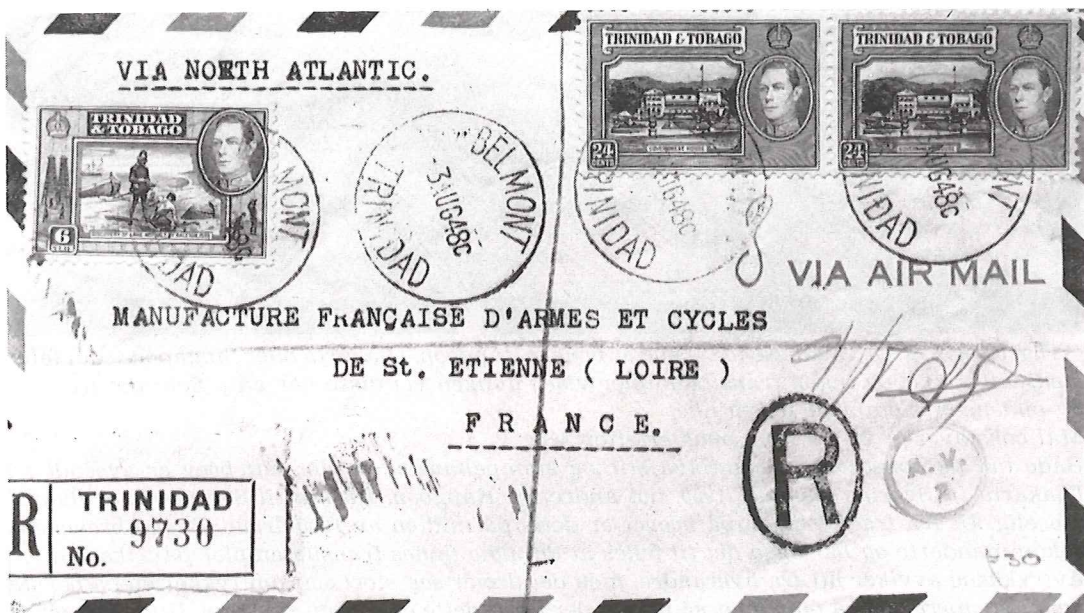
Trinidad. Tre av brevene stammer fra Trinidad og Tobago, det siste fra St. Lucia. Felles utvekslingskontor er

General Post Office Trinidad. Alle fire brevene er dessuten sendt rekommandert, noe som betyr at de er

listeført som enkeltbrev og dermed er behandlet separat.

□ Fig. 65. Brevet fra St. Lucia løste en liten nøtt og ga fellesnevneren. Type 17 som er brukt her fantes på to-tre brev som alle var avsendt fra Trinidad, og transitstempellet Trinidad GPO. Det samme gjelder dette brevet, altså er dette fellesnevner og beviser at denne typen er brukt i Trinidad.

□ Fig. 66. Om det skyldes slitasje eller ikke, her er samme stempel som på foregående brev, men nå med dobbel sirkel, og inntil videre velger jeg å kalle den 17 A, her på rek.brev fra Trinidad til Frankrike, i lys lilla. Transitstempel på baksiden er Trinidad GPO.

Type 18:

Mål bokstaver: 10 x 5 mm (to linjer)
 Mål sirkel : 23 mm diameter
 Brukssted : Fiji (Suva)
 Farge : ?
 Brukstid : Mai 1956- August 1959

Her er det mye usikkerhet Smythe eller Heifetz. Under-
 ute og går. Denne typen er tegnede har sett to kopier av
 ikke registrert verken av brev med stempelet, begge er

rek.brev, og begge er avsendt
 fra Suva til henholdsvis
 Bombay (1956) og Sør-
 Afrika. Inntil annet bevis er
 lagt for dagen, er det rimelig
 grunn til å anta at denne ty-
 pen har vært i bruk nettopp
 på Fiji. Illustrasjon utenom
 kopi av stempelavtrykket
 har jeg ikke ennå.

Type 19 (og eventuelt 20). Se fig. 67 og 68.

Ennå mer usikkerhet knytter det seg til om dette er to ulike typer, hvor disse er brukt, og
 over hvor lang tid.

Jeg har kun sett de to brevene som sitter i min egen samling, og kan kun gå ut fra disse.

□ Fig. 67 og Fig. 68. Om disse to typene er brukt i Rangoon, Djakarta eller Singapore som felles
 sted, vites ikke, og ingen transitstempler viser hvilken vei disse har gått. Som det framgår
 av bildene er stemplene nokså like.

Mål bokstaver er 24 x 8 mm, punkter etter A og V.

Både tall og bokstaver er i antikva stil, og stempelfargen er lilla. Ett brev er avsendt fra
 Djakarta til Sverige i august 1955, det andre fra Rangoon, Burma til Sverige hvor dato er
 uleselig. Ut fra frankeringen på brevet er dette på midten av 1950-årene. Begge brevene er
 rekommanderte og har også det til felles at det ikke finnes transitstempler på baksiden.

Avtrykkene avviker litt fra hverandre, men det dreier seg stort sett om tykkelsen på boksta-
 vene, og størrelsen på punktene, så mye tyder på at dette er samme stempel. Utvekslingskon-
 tor må i så fall være Singapore, og benevnelsen burde kanskje være type 4A i stedet for type
 19.

Inntil bevis for bruken av stempelet, blir dette klassifisert som type 19.

Som nevnt i innledningen til AV2-avsnittet, finnes en del stempler med tekst som inneholder et eller annet om AV 2, så som «Included in...» «With AV2 Form» osv. Oversikten er her meget mangelfull, og det dreier seg nok om stempler som sannsynligvis vil finnes igjen på sekkelapene, og som «fulgte med»

formularet, jfr. våre egne karteringslister og kartennummer som fantes igjen på de norske brevene fra før frimerketiden.

I alle fall står det svært mye forskning igjen før alle brikkene i puslespillet faller på plass. Man vet for eksempel nokså lite om sjeldenhetsgrad, da dette er «moderne»

brev som inntil nylig ikke har vært spesielt påaktet av frimerkesamlere. Det ville ikke forundre meg om endel brev etter hvert kommer frem fra rotekasser og skjulesteder og finner sin plass i samlinger som setter det hele i system.

nft

Vi sakser

Lønnsom stempelvasking

Rundt regnet 120 millioner kroner ble det britiske postverket snytt for som følge av gjenbruk av tidligere brukte frimerker i 1989. Profesjonelle og godt organiserte svindlere kjøpte kilovare for ca. 12 kroner pr. kilo, hvoretter de vasket av stempelen ved hjelp av kjemiske rengjøringsmidler, gummierte merkene på ny – og oppnådde en gevinst på ca. 18 000,- kroner pr. kilo for de nå «ustemplede» merkene!

(Krüger-Briefmarken-Telefonnachrichten)

Nytt motiv-stempel for Jan Mayen

Samlere av polarpost kan være oppmerksomme på at det 1. oktober i år ble tatt i bruk et stativdatostempel i stål med motiv ved 8099 Jan Mayen. Motivet viser en skisse av øya og teksten er «8099 Jan Mayen 71° 00' grader N». Post som ønskes stemplet med dette stempelet kan sendes Postkontoret, 8001 Bodø. Den ytre konvolutt må være merket med stemplets navn.

(Avisen TROMSØ)

Chr. H. Knudsens Frimerke-trykkeri i årene 1895/1937

Av Jørgen Sjønnung

I Nordisk F.T. 1991, side 119-127, har jeg i min artikkel om det norske postverkets hurtigpresse fra 1871 blant annet under avsnitt 2. omtalt de hurtigpressene som boktrykker Christian Holtermann Knudsen benyttet til frimerke-trykking. Som opplyst i artikkelen vet man ikke hvilken hurtigpresse som avløste postverkets hurtigpresse «Favorit» fra det danske firmaet J.G.A. Eickhoff, produksjon nr. 143 København 1871, og som kan studeres på Postmuseet i Oslo.

Mitt arbeid med å få fastslått brukstiden for hurtigpressen fra 1871, som var begrunnet i særlige omstendigheter (se Norsk Filatelistisk Tidsskrift 1990, side 46) førte imidlertid til undersøkelser av ennå eksisterende arkiver m.m., og studiene omkring Chr. H. Knudsen og hans frimerketrykkeri førte frem til en lang rekke hittil ukjente opplysninger.

Formålet med denne artikkelen er derfor å offentliggjøre de foreløbige resultatene av disse arkivstudiene m.m. for om mulig å kunne utdype dels den historiske kjennskap til den faglige og politisk engasjerte typograf/boktrykker Chr. H. Knudsen, dels den historisk-tekniske kunnskap til hans

□ *Typograf/boktrykker Christian Holtermann Knudsen (1845-1929) var aktiv fagforeningsmann, redaktør og politiker, og var i denne egenskap medlem av Bystyret i Kristiania/Oslo (1899-1926) og Stortingsmann (1906-1915).*

frimerketrykkeri i Brogate 17, Kristiania/Oslo.

Typografen/boktrykkeren Chr. H. Knudsen

Chr. H. Knudsen, født i Bergen i 1845, reiste i januar 1865 etter endt typografutdanning til Kristiania. Arbeidsløs forsøkte han forgjeves å få arbeid som svenn, først hos samtlige trykkere i Kristiania. Deretter dro han til fots gjennom Danmark for å få arbeid der.

I slutten av året 1865 var han tilbake i Kristiania, hvor han lyktes i å få arbeid hos boktrykker B.M. Bentsen, hvor han arbeidet inntil juni 1866.

De neste årene var han vekselvis arbeidsløs og i mer eller mindre kortvarige jobber hos Det Stenske Trykkeri og andre, også hos den farverige og kontroversielle H.J. Jensen, som etter den siste konkursen i 1864 hadde startet nytt trykkeri under kummerlige forhold i garver Borgens Gård i Brogate 3 B i Kristiania.

Etter en tid i Kongsberg og avtjent verneplikt var Chr. H. Knudsen i perioden 1868-70 ansatt hos Brøgger & Christie i Kristiania.

1870 var det året hvor Chr. H. Knudsen ble gift med Karen Marie Kristiansen, som ikke bare ble hans ledsager til sin død i 1929, men også Christians lojale medarbeider med usedvanlig utholdenhet i både fremgang og motgang. Samme år ble han ansatt hos Chr. Johnsens Trykkeri som typograf, og fra 1878 som faktor og bestyrer inntil 1884. Den lange ansettelsestiden i dette trykkeriet ble en fruktbar tid for Knudsens senere utvikling og førte til et mer personlig forhold til hans arbeidsgiver - tidligere stortingsmann og statsrevisor Chr. Johnsen. Chr. H. Knudsen hadde - til tross for gode økonomiske kår - ikke glemt «arbeidsløshetens svøpe». Han deltok nå aktivt for å få arbeiderne organisert i fagforeninger. I erkjennelse av at arbeiderne manglet et «talerør» for sine synspunkter, forsøkte Knud-

sen seg som redaktør og bladutgiver for å få utgitt en avis, som imidlertid viste seg å være en umulig og risikofylt oppgave under datidens rådende tilstander i Kristiania.

Etter at Chr. Johnsen, som i 1882 etter anbud hadde fått entreprisen på trykning av frimerker og brevkort for Postverket, hadde sett manuskriptet til «Vort Arbeide» som avisen het, fikk Chr. H. Knudsen denne beskjeden: «De er formann her og formann der, og nå skal De dessuten bli avisutgiver. Det passer ikke for bestyreren av mitt trykkeri, og nå får De velge enten å gi avkall på formannsplassene og avisutgiverstillingen eller å slutte som bestyrer av mitt trykkeri. Og jeg forbyr Dem å trykke den avisen der.»

Oppsigelsen av Chr. H. Knudsen var dermed et faktum.

Organisatoren og redaktøren Chr. H. Knudsen

Første nummer av «Vort Arbeide», som var planlagt utgitt tre ganger i uken, kom ut i mai 1884. Men Chr. H. Knudsen måtte erkjenne at han var nødt til å anskaffe eget trykkeri etter at boktrykker Trondsen om manuskriptet til neste nummer ga beskjed til sin venn: «Du må unnskylde, men min kompanjong har sagt at vi ikke kan trykke mer av din avis, og jeg rår jo ikke alene.»

De pengene som Chr. H. Knudsen hadde spart, var ikke nok til å finansiere etableringen av et trykkeri. Sammen med en kollega ved navn A. Knudsen som partner, skaffet han seg lokaler i bakgården til bokhandler Damms Gård i Øvre Slotsgate 6, Kristiania. Her ble «Vort Arbeide» trykt (Nr. 2 kom den 19. august 1884) og

senere de første numrene av «Social-Demokraten» med Chr. H. Knudsen som ansvarlig redaktør.

Da kollegaen A. Knudsen, som hadde fått kalde føtter, krevde seg utløst av interessentskapet, måtte Chr. H. Knudsen den 20. april 1886 flytte sitt trykkeri inn i bakgården til 2. etasje over en smie i Storgata 49. Men allerede året etter måtte han flytte inn i en gammel, skrøpelig gård i Øvre Voldgate 13, hvor leiligheten dessuten var trykkeri. Kampen for dagen og veien - og dermed mer eller mindre permanent pengemangel - var på ny blitt en realitet for Marie og Chr. H. Knudsen.

Advokat Ludvig Meyer, som var velhavende med egen ridehest og villa på Kristianias beste vestkant, har bl.a. skrevet dette om denne Arbeiderpartiets og den sosialdemokratiske presses pionertid: «Jeg husker Christian og Marie sammen i virksomhet da de i begynnelsen av 1887 hadde begynt utgivelsen av «Vort Arbeide» fra deres verksted og bolig oppe i Voldgaten. Alt var samlet på et enkelt rom, svart som det måtte bli, og uten noen slags bekvemmelighet. Hun dro det tunge trykkerihjulet, og han satt ved den eneste ledige bordsnipp og skrev artikler. Det var et slit, men der var en tro, mot og humør hos dem begge».

For Chr. H. Knudsen betød årene 1884-95 en stadig kamp for å organisere arbeiderne i fagforeninger, likesom han stiftet og organiserte de sosialdemokratiske partiet «Arbeiderpartiet». Politisk markerte Chr. H. Knudsen seg for ytringsfrihet for alle, alminnelig valgrett for arbeiderne - som hadde en årslønn som sjelden lå over valgrefts-

grensen på 800 kroner - og for kvinnene, bedre økonomiske vilkår og kortere arbeidstid.

I egenskap av ansvarshavende redaktør måtte han sitte flere ganger i fengsel som følge av straff for heftelser, dels fordi han nektet å oppgi identiteten på sine kilder, dels fordi han ikke lot seg representere av advokat - sannsynligvis av økonomiske grunner.

Senere ble han som representant for Arbeiderpartiet medlem av Bystyret i Kristiania/Oslo (1899-1926) og medlem av Stortinget (1906-1915).

Frimerketrykkeriet

I desember 1894 besluttet Poststyrelsen at det skulle utlyses anbud på trykning av drimerker, portomerkeog brevkort for perioden 1895/1900. Det ble innrykket annonser om dette to ganger med en dags mellomrom i syv av Kristianias aviser. Tilbud skulle være styrelsen i hende den 20. januar 1895 kl. 12 middag.

Spesielt om anbudsbetingelsene kan nevnes at farven til trykning av 5, 10 og 20 øres frimerker fortsatt skulle være den samme som ble brukt til de tyske 5, 10 og 20 pfenning-frimerkene.

Boktrykker Chr. H. Knudsens anbud ble antatt, og det underskrives kontrakt den 15. mai 1895, jfr. Chr. H. Knudsens Produksjon (1990) bind II, side 3 - 8.

Fra flere kilder, som er innbyrdes avvikende, fremgår følgende om bygningen Brogate 17, som Chr. H. Knudsen flyttet til i januar 1895 (se kartskissen Fig.1):

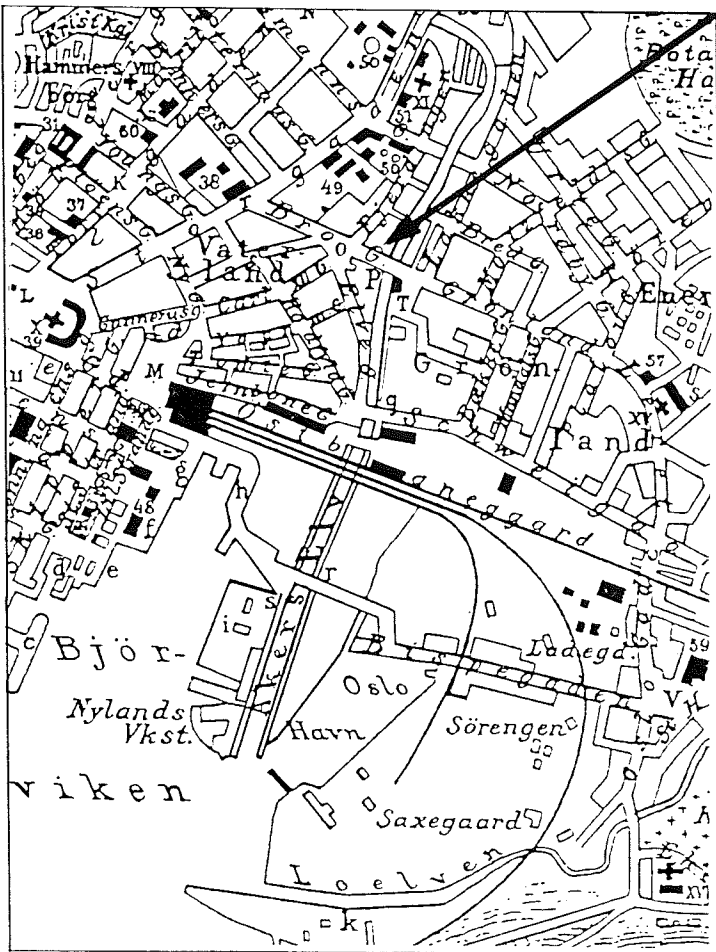
Bygningen antas oppført i «Klondyke-periodens» begynnelse i 1894. Det var en fenetasjers eiendom. Fagforeningene hadde kastet sine øyne på denne eiendommen,

og det ble skrevet kjøpekontrakt før man begynte å samle inn penger. Innsamlingene nådde imidlertid aldri de 84 000,- kronene som eiendommen kostet. Advokat Ludvig Meyer overtok deretter kjøpekontrakten, og selv om han nok kunne ha tjent gode penger ved videre salg som følge av eiendomsprisenenes «himmelflukt» i perioden, ble eiendommen Brogate 17 istedet Arbeiderpartiets og den sosialdemokratiske presses hovedkvarter i siste del av 1890-årene, idet partistyret, avisredaksjonen og ekspedisjonen samt Chr. H. Knudsens avis- og aksidenstrykkeri, ifølge meddelelse på forsiden av «Sosial-Demokraten» for 15. januar 1895, flyttet til henholdsvis 2. og 3. etasje i mellombygningen i Brogate 17.

I 4. etasje ut mot gaten flyttet boktrykker Chr. H. Knudsen og hans kone inn i leiligheten, som han bodde i til sin død i 1929. I mellombygningen med inngang fra gården, innrettet Chr. H. Knudsen sitt frimerketrykkeri, hvor trykning av frimerker m.m. for Postverket foregikk fra høsten 1895 - og fra 1929 til 1937 av Chr. H. Knudsens dødsbo ved kurator, advokat Gunnar Meyer. Ifølge flere beskrivelser var frimerketrykkeriets beliggenhet i mellombygningen i tilslutning til leiligheten.

Hos Centraltrykkeriet hentet Chr. H. Knudsen høsten 1895 følgende effekter som tilhørte Postverket:

1 hurtigpresse «Favorit» fra J.G.A.Eickhoff, produksjon nr. 143, Kjøbenhavn 1871, med format 15" x 11" for trykkformsramme
1 dekkplate av jern
1 jernklave (De nevnte gjenstandene ble brukt til å låse stemplene i pressen slik at

□ Fig. 1. Beliggenhet av bygningen Brugate 17 inntegnet på bykart fra ca. 1895 over en del av Kristiania.

det ikke kunne trykkes med dem)

1 brevpresse

1 perforeringsmaskin fra D. Napier & Sons, London (1863), med bord, som for tiden ikke ble benyttet. Til bordet hørte tre rammer, som alle var brukbare

1 stativ som besto av to sammenhengende jernbukker

1 svinghjul med en fastsittende friksjonsbremse for håndkraft; det manglet tilhørende lagre med skruer og sveiv

1 remskive for dampkraft

2 nålestykker, hvorav et var brukbart (perf. 13 1/2 x 12 1/2), på det andre nålestykket (perf. 14 1/2 x 13 1/2) var

nåleholderplaten knekket i flere deler og metallplaten for nålevandringen var sprukket.

Om perforeringsmaskinen fra 1863 kan henvises til Norsk Filatelistisk Tidsskrift 1991, side 372-380, og 1992, side 22.

I 1894 hadde Arbeiderpartiet overtatt «Social-Demokraten», men avis- og aksidenstrykkeriet tilhørte fortsatt Chr. H. Knudsen. Da avisen fortsatt gikk med underskudd, måtte Chr. H. Knudsen i 1896 konstatere at hans gjeld var kommet opp i 19 000,- kroner, og han tilbød derfor partiet å overta avis- og aksidenstrykkeriet til for-

paktning uten avgift. Frimerketrykkeriet beholdt han selv, idet han var kontraktmessig forpliktet overfor Postverket.

Arbeidernes Trykkeri

Fra august 1896 gikk partiet med på hans tilbud, og det gikk da lettere å få samlet ny driftskapital. Chr. H. Knudsen kunne nå puste lettet ut; fra nå av ble arbeidet han utførte betalt kontant, og han kunne begynne å nedbetale gjelden.

Avis- og aksidenstrykkeriet ble organisert som Arbeidernes Trykkeri, og året 1896 regnes som stiftelsesåret. I 1898 ble advokat Ludvig Meyer, som året før var blitt valgt som partiformann, redaktør av «Sosial-Demokraten». Det måtte skaffes ny presse, idet Knudsens utstyr ikke lenger var godt nok. Ludvig Meyer hadde imidlertid ikke tid til å vente på den nye pressen. Avisformatet ble lagt om fra femspaltet avis i ca. format A3 til en syvspaltet avis og trykt samme sted som «Verdens Gang». Leietrykningen ble imidlertid en altfor dyr ordning. I oktober 1899 ble det besluttet å omdanne avis- og aksidenstrykkeriet til Arbeidernes Aktietrykkeri, og i 1901 flyttet dette trykkeriet fra Brogate 17 til Brogate 3 B i Centraltrykkeriets gamle lokaler. På denne tiden ble det anskaffet en rotasjonspresse, men trykkeriets tilholdssted varte bare en kort tid idet garver Borgens Gård i Brogate 3 A-B brente ned den 28. februar 1902. Advokat Ludvig Meyer hadde da brukt en del av sin private formue til dels å utvide «Sosial-Demokraten», dels til modernisering og anskaffelse av nevnte rotasjonspresse, som så vidt man vet

gikk tapt under brannen i 1902.

Når dette nevnes i forbindelse med Chr. H. Knudsens frimerketrykkeri, skyldes det den omstendighet at Knudsen formodentlig har fått sin hurtigpresse - som i perioden inntil 1898 ble brukt til trykning av «Social-Demokraten» - tilbake. Det antas at hurtigpressen heretter er blitt montert i frimerketrykkeriet og der brukt til en lang rekke andre oppgaver som Chr. H. Knudsen hadde fått kontrakt på, deriblant trykning av blanketter og formularer for Postverket.

I 1908 betalte Chr. H. Knudsen siste avdrag på den gjelden på ca. 19 000,- kroner som hadde samlet seg opp inntil 1896.

Nevnes bør det vel at boktrykker Chr. H. Knudsen i perioden 1895-1916 ikke har ført noen forhandlinger med Postverket om anskaffelse av ny hurtigpresse til erstatning for «Eickhoff-hurtigpressen» - selv om man vet at han ved flere anledninger (bl.a. i 1913) under møter i Kristiania Filatelist Klub (nå Oslo Filatelistklubb) hadde gitt uttrykk for at denne trykkmeskinen hørte hjemme på museum...

Spesielt om kriseårene 1914-18

I brev av 29. mai 1917 til Poststyret skriver Chr. H. Knudsen bl.a. følgende:

«Som det vil være bekjent måtte jeg allerede kort efter modtagelsen av Poststyrelsens skrivelse mundtlig meddele ekspeditionschef Heyerdahl, at jeg under de forhånden værende omstendigheter vanskelig kunde gi noget bestemt tilbud om de fremtidige priser m.v. for den omhandlede trykning. På hr. ekspeditionsfestens anmodning gik jeg imidlertid straks

ivei med at søke anskaffet de råstoffer, som var nødvendig for den fortsatte fremstilling av frimerkerne og som der har vist sig vanskeligheter ved at fremskaffe. Og det har også lykkedes at få hjem endel av disse råstoffer; således omkring 4,000 kg gummi som antagelig skulle svare til forbruket i ca. 1 1/2 år, samt 100 kg glycerin, som antagelig vil svare til forbruket godt og vel 1 år, deruten endel farve; forøvrig er der nu på Jacobsens farvefabrik fremstillet en prøve av den farve (den røde), som har vist sig vanskelig at erholde. Jeg har endnu ikke foretat nogen trykprøve med hr. Jacobsens farve, men selv om den til en begyndelse ikke skulle vise sig fuldkommen tilfredsstillende i alle henseender, tviler jeg dog ikke på, at ved fortsatte eksperimenter vil den norske fabrik kunde fremstille farve, som står på højde med tyske fabrikata, og vi vil dermed bli uafhængig av Tyskland på dette felt.

Imidlertid er alt steget i pris; gummi med ca. 200 % og øvrige råstoffer, om ikke fuldt så meget så dog ganske betydelig, og mit utlæg for fremtidige behov til frimerker m.v. utgjør nu noget over 12.000,00 kr.

Som det vil erindres utløp min tidligere kontrakt med Poststyrelsen den 30. juni 1915; men allerede den 18de januar samme år gik jeg med på at forlænge kontrakten yderligere 2 år mot en forhøielse av prisen på trykning av frimerker og portomarker med 1 øre fra 24 til 25 øre pr. tusen og forøvrig på gamle vilkår. Denne forhøielse kunde ikke dekke mine forøkedede vareutgifter under dyrtiden; bare den forøkedede husleje fra oktober flyttetid 1915 slukte næsten en fjerdepart av hvad den

ene øre representerte i penge. Men nu stiller forholdet sig således, at både arbeidsløn og varepriser er steget yderligere, og der er vedblivende stigning; gjennomgangspapir, mellemlægspapir til brevkort, pakpapir og alle andre varepriser er gjenstand for yderligere stigning og der er således intet fast grundlag for en beregning av utgifterne ved fortsatt kontrakt om frimerkearbeidet. Hertil kommer, at mængden av frimerker og øvrige av kontrakten omfattede arbeider er øket såpas, at anskaffelse av en ny trykmaskine i nær fremtid er påkrævet, om ikke overtidsarbeide yderligere skal fordyre fremstillingen av de i kontrakten omhandlede arbeider.

Det var disse forhold, som tvang mig til at meddele hr. ekspeditionschef Heyerdahl, at jeg ikke på det daværende tidspunkt så mig istand til at gi et bestemt tilbud om priser for fortsatt trykning av frimerker m.v. utover 30te juni 1917.

Imidlertid gjorde jeg det tilbud, at staten kunde få anledning til at overta mine maskiner og fortsætte trykningen for egen regning. Og jeg skal her redegjøre for dette tilbud.

Staten måtte da overta efter takst følgende maskiner:

- 1 trykmaskine,
- 1 farvemølle,
- 1 gummermaskine og
- 1 tørremaskine med tilhørende gasovn,
- 1 pakpresse,
- 1 skjæremaskine for brevkort m.v.,
- 2 dobbelte perforermaskiner for frimerker,
- 3 små skjæremaskiner for frimerkehefter,
- 1 dobbelt heftemaskine for frimerkehefter,
- 1 stansemaskine for kortbreve,

- 3 falsemaskiner for kortbreve,
 - 1 perforermaskine for kortbreve,
 - 2 elektromotorer,
 - 1 sag- og fresemaskine med tilhørende motor,
 - 1 dreiebænk med tilhørende motor,
 - 4 elektriske bad med tilhørende maskineri og
 - 1 dynamo og elektromotor,
 - 1 prægepresse,
 - 1 stereotypiapparat, og
 - 2 gasovne til oppvarming av lokalene.
- Desuten endel nødvendig inventar.

For samtlige disse maskiner og inventar kan der sættes en takst således at departementet eller poststyrelsen oppnæver fagmænd, som vurderer maskinerne og det øvrige uten hensyn til nuværende priser.

Når det så gjøres nødvendig må staten anskaffe en ny trykmaskine.

Leie av fabrikklokalene (nuværende leie er for året 1.550 kr.) måtte overtages av staten.

Nuværende lønninger med dyrtidstillæg, varekjøp og øvrige utgifter måtte likeledes overtages av staten.

Indtægterne kunde da beregnes efter nuværende kontraktpriser og det mulige underskud betales av staten som en dyrtidsutgift.

Skatten vilde jo bortfalde - og den er ikke så liten.

Jeg har overfor hr. ekspeditionschefen erklæret mig villig til 1 eller 2 år fremdeles at lede bedriften, om det måtte ønskes. Og om betalingen herfor måtte der i tilfælde nærmere forhandles.

Imidlertid kunde jo statens trykningskommisær få anledning til nærmere at studere såvel det tekniske som øvrige forhold vedkommende denne specialgren av behov for staten og som sik-

kerlig staten vilde høste fordel av.

Skulle mot formodning heromhandlede tilbud ikke bli antat, er jeg villig til at forhandle om en overenskomst om fortsatt trykning, men som neppe da kunde gjælde faste enhetspriser.»

Etter at styret hadde tatt dette brevet, fikk boktrykker Chr. H. Knudsen ikke bare dekket sine utlegg, men kontrakten ble gjenforhandlet for perioden inntil 30. juni 1918 på de vilkår han hadde satt. Videre erklærte Postverket seg innforstått med at det måtte skaffes ny trykkpresse, idet det i kontraktforlengelsen av 16. juni 1917 ble føyd til følgende passus:

«... Endvidere overtages av staten, for såvidt det skulde bli nødvendig i løpet av budgetåret at anskaffe en ny trykningsmaskine, - denne efter indkjøpspris med fradrag av en passelig amortisation fra den tid maskinen tas i bruk.

Det forutsettes, at der på forhånd konfereres mellom kontrahenterne angående typen og prisen for den nye maskine.»

Som opplyst i min artikkel i Nordisk F.T. 1991, side 119-127, om Postverkets hurtigpresse fra året 1971, fremgår det av Poststyrelsens kontrakt av 27. september 1918 om forlengelse for perioden inntil 30. juni 1919, at staten overtar «for såvidt leverandøren må opphøre med frimerketilvirkningen, en ny trykmaskine samt to elektromotorer, som er anskaffet til frimerketrykningen, og erstatter utgifterne ved disse maskiners montering m.v., til en samlet sum av kr. 18. 204,19 i hvilken sum dog fragår 10 % årlig amortisation fra den tid, maskinerne er tatt i bruk - alt således som omhandlet i leverandørens skri-

nuasjonsregistrering» som den 4. mai 1929 ble foretatt i frimerketrykkeriet i Brogate 17, Kristiania.

Av registreringen - supplert med ytterligere opplysninger fra andre arkiver - fremgår det at boktrykker Chr. H. Knudsens frimerketrykkeri på dødsdagen disponerte blant annet over følgende to hurtigpresser:

1 Augsburger Schnellpresse nr. IV mit deppelten Farbwerk (Maschinenfabrik Augsburg/Nürnberg - M. A.N.) fra ca. 1895, trykkareal er opplyst å være ca. A3-format, se Fig. 3.

(På dette grunnlag må det antas at boktrykker Chr. H. Knudsen allerede i 1894, til bruk for trykning av «Social-Demokraten», hadde kjøpt «Augsburger-hurtigpressen» fra M.A.N.-agenturet A. Gulowsen, Kristiania. Til dette firmaet ble det, ifølge «M.A.N. registre» i 1894 levert to hurtigpresser av denne typen, nemlig nr. 4362 og 4427).

1 Windsbraut SA III Zweitouren-Schnellpresse (Bauart für kleinere Formate - «Favorit» mit 3 Auftragwalzen, Anleger Universal aus Maschinenfabrik J.G.Schelter & Giesecke in Leipzig) levert i august/september 1918, se Fig. 4.

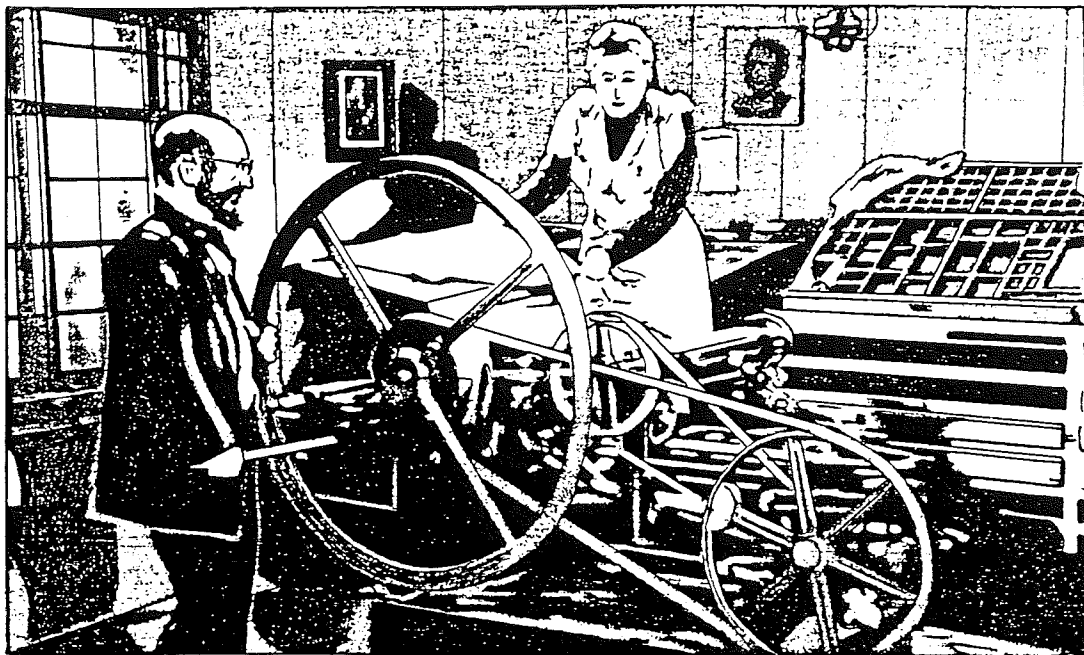
Med dette skulle det ha lyktes å få satt «navn» på den hurtigpressen som avløste «Eickhoff-hurtigpressen» fra 1871. Dessverre har det ikke på det nåværende tidspunkt vært mulig med tilstrekkelig sikkerhet å få opplyst trykkarealet på «Windsbraut toturs-hurtigpressen», selv om det må antas at det kunne trykkes fire normal-frimerkeark tilsvarende ca. A2-format for hver gjennomkjøring, noe som delvis er bekreftet av målforbindelsene på tegningen i Fig. 4.

På side 93 i Nordisk F.T. 1929 og nr. 2, side 2 i Nordisk F.T. 1931 har Justus Andersen beskrevet en fremgangs-

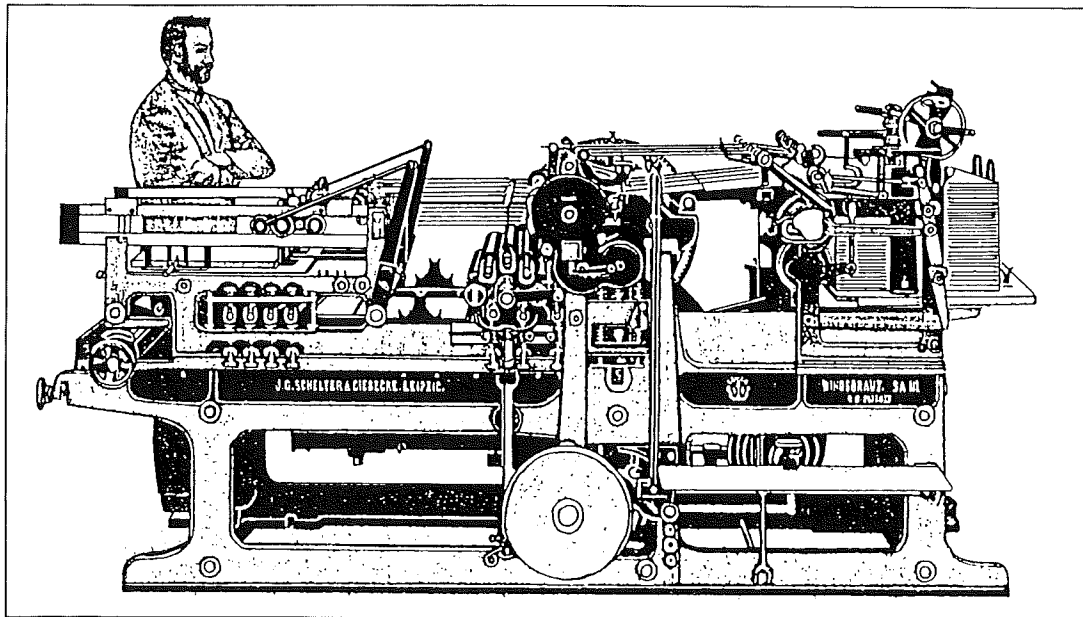
måte for trykking av frimerker og portomerker. Ifølge Justus Andersen har boktrykker Chr. H. Knudsen ikke beskåret papirarkene til fremstilling av frimerker og portomerker, men sendt hele arket gjennom hurtigpressen, uansett om det ble trykt med trykkform som besto av 2 x 100 klisjeer eller 1 x 100 klisjeer. Til dette er å bemerke at først da «Windsbraut-toturs-hurtigpressen» ble tatt i bruk ble trykning med hele papirark gjort mulig slik som beskrevet av Justus Andersen.

Forholdet til andre kilder

Om organisatoren og politiker Chr. H. Knudsen er det skrevet en del artikler og bøker. Det kan henvises til bind I av Bjørn Bjørnsens bok: «Har du hjerte? Tusener lider!» og til Egil Helles bok: «Grunnleggeren Chr. H. Knudsen». I disse bøkene angis bare sporadiske opplysninger om boktrykkeren Chr.

□ Fig. 3. Tusjtegning etter en rekonstruksjon til bruk for LO's 40-års jubileum i 1939. Det antas at det for rekonstruksjonen ble brukt den «Augsburgerhurtigpresse» som omtales i teksten.

□ Fig. 4. Tussjtegning av den «Windsbraut-toturs-hurtigpresse» som boktrykker Chr. H. Knudsen anskaffet i 1918 til bruk for trykning av frimerker og portomerker m.m.

H. Knudsens Frimerketrykkeri.

Egil Helle har om forvekslingen vedrørende den «Ei-

choffhurtigpressen» som er utstilt på Postmuseet, oplyst til meg at han som kilde til sin bok har gjort bruk av Ak-

sel Zachariassens bok: «Fra sortekunst til samfunnsfaktor», hvor det bl.a. skrives følgende:

OFFENTLIG Frimerkeauksjon

Frimærke Børsen København
og Samler-Børsen Oslo
avholder offentlig frimerkeauksjon
Hotel Royal Christiania Oslo, 13. februar 1993.

Vi vil også neste år gjenta forrige års suksessauksjon, hvor vi fikk utrolige tilslag på en rekke objekter. Vi søker i den anledningen **bedre** Norske objekter for salg.

Vi søker Frimerker, Brev, Postkort, Samlinger, Lotter osv.

Ring oss for å avtale en gratis og uforpliktende vurdering.

SAMLER **BØRSEN**
FRIMERKE AUKSJONER

Kontor:

Dælenengt. 38 – 0567 Oslo
Telefon: (02) 71 99 89 – Telefax: (02) 71 64 92
Bankgiro: 7011.05.16272
Postgiro: 0824.07.53716

Butikk:

Kingsgt. 2 – 0457 Oslo
Postadr.: P.b. 9805 Ila – 0132 Oslo
Telefon: (02) 71 92 92 – Telefax: (02) 71 92 95
Postgiro: 0825.06.70606

«En dansk fotograf (P. Petersen) som var knyttet til Grografisk Opmåling hadde lenge hatt et slags monopol på trykkingen, men så forlangte Riksrevisjonen at det skulle foregå på anbud, og Chr. Johnsen fikk overta. Her var jo Knudsen, og da nytt anbud ble utlyst i 1894, fikk Knudsen godtatt sitt anbud, antakelig fordi han hadde syslet med frimerketrykking tidligere. Frimerketrykkeriet installerte Knudsen til sin bolig i Brugata. Han måtte anskaffe en kostbar spesialmaskin (som nå står på Postmuseet) og hadde pådratt seg så stor gjeld at han ikke lenger kunne slite med underskuddet på avisa. Han forarte dermed like godt sitt gamle trykkeri til partiet og satte en strek over et betydelig tilgodehavende. Men han slapp ikke ytterligere utlegg. Da Abeidernes Aktietrykkeri ble dannet, tegnet han seg for en betydelig aksjepost.»

Da denne beskrivelsen antagelig er lagt til grunn blant filatelister som har beskjettet seg med Chr. H. Knudsens Frimerketrykkeri, skal det her bare pekes på at Aksel Zachariassen tilsynelatende må ha oversett eksistensen av avgjørende historisk kildemateriale som bl.a. fantes i Riksarkivet i Oslo, og at det med dette skulle være godtgjort at den hurtigpresen fra 1871 som Postverket eier og som befinner seg på Postmuseet, ikke var anskaffet av Chr. H. Knudsen, men hentet hos Centraltrykkeriet i Brogate 3 B høsten 1895.

Avsluttende bemerkninger

Det kan heretter være god grunn til å rette en varm takk til medarbeidere i Postverket, Riksarkivet, Statsarkivet, Danmarks Grafiske Museum, Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek, Oslo

Bymuseum, W.C.Fabritius & Sønner A/S, forfatteren Egil Helle og Peter Schweizer med flere for den velvillige og hjelpsomme bistand som er blitt meg til del gjennom to år.

Kildehenvisning

Norsk Filatelistisk Tidsskrift: Arbeidsgruppe Centraltrykkeriet 1990, s. 46 og 1992 s. 22.

Norsk Filatelistisk Tidsskrift: Jørgen Sjønnung 1991 s. 372-380.

Nordisk F.T.: Justus Andersen 1929, s. 93 og 1931 s. 2(nr. 2).

Nordisk F.T.: Arne Tørud 1962, s. 17-20 og 36-37

Nordisk F.T.: Jørgen Sjønnung 1991, s. 119-127

Norgeskatalogen (NK) 1992
Helpostkatalogen (NH) 1980, s. 8-9

Håndbok over Norges Frimerker Bind I 1963, s. 12-17
Håndbok over Norges Frimerker Bind II 1966, s. 134-255

Chr. H. Knudsens produksjon 1895-1908 Bind I 1991, s.391

Chr. H. Knudsens produksjon 1895-1908 Bind II 1990, s.3-8

Chr. H. Knudsens produksjon 1895-1908 Bind III 1992, s. 5 og 7-11

Egil Helle: «Grunnleggeren» (1988)

Bjørn Bjørnsen: «Har du hjerte? Tusener lider!» (Bind I 1984)

Aksel Zachariassen: «Fra sortekunst til samfunnsfaktor».

nft

Vi sakser

Disney på frimerker

Fra USA kommer det en meget omfattende katalog over alle de frimerker, helsaker, stempler, brev og maksikort med Disney-motiv som er gitt ut i samtlige av landene i verden. Alt er avbildet, og frimerkene er satt opp kronologisk. I hver gruppe beskrives utgiver-landet, datum, valør, tagging, kunstner, trykkeri, tema og katalognummer. Katalogen er på 300 sider i A4-format og går til og med 1990. Den er i løssbladsystem, og tanken er at den senere skal kunne kompletteres med supplement. Den kan kjøpes med eller uten perm med Donald Duck og Mickey Mouse på forsiden. Interesserte kan kjøpe katalogen som koster 260 kroner, fra Rune Glenton, Sävsjö i Sverige.

(Avisen TROMSØ)

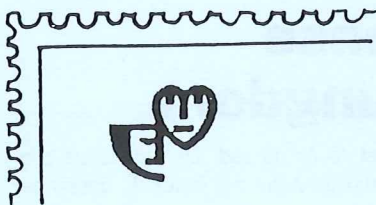
Strekkode i arkmargen

Etter privatiseringen for noen år siden har Posten på New Zealand økt frimerkeutgivelsen kraftig. De har prøvd både runde og selvklebende frimerker.

Nå kommer det melding om at frimerkene i fremtiden kommer til å få påtrykt strekkode for optisk avlesning. Dette resulterer i at hver frimerkeutgave får sitt spesielle nummer. Strekkoden blir å finne med fire forskjellige posisjoner i arkmargen. Dette vil utvilsomt bli en ny samlespesialitet.

Posten på New Zealand håper at dette skal gi bedre kontroll over lagerbeholdningen av frimerkene. 3. april 1992 kom de første frimerkene med strekkoder.

(Avisen TROMSØ)

NUFT

NORSK UNGDOMSFILATELISTISK TIDSSKRIFT

Redaktør Inge Johansen

● Oktober 1992

Kommentaren ;

Vil NFU få lønn for strevet denne gang? Aktiviteter er det på løpende bånd, og det er alltid spennende å se om det er noen interesse for det som blir lagt til rette. Det var ikke så galt sist det var spørrekonkurranse, men med det antall klubber vi har, burde det være mange flere besvarelser. Det er nå igjen klart for den nasjonale delen av spørrekonkurransen. La oss håpe at det blir en knivskarp konkurranse med mange besvarelser, slik at det blir problematisk for juryen å skille de dyktigste. Av andre aktiviteter kan nevnes monteringskonkurransen og verve- og aktivitetskampanjen.

Vi håper mange blir med, og husk det er premier å vinne. Mer om dette på disse sidene. Ellers er det å håpe at klubbene er vel igang med program som også er tilpasset ungdommen. Det står igjen en utstilling på trappene, denne gang i Sandnes, og det skal bli spennende å se om det dukker opp noe nytt, enten ombygde eller helt nye samlinger. Ofte savner vi å se utvikling i ungdomssamlinger, men kanskje det er noe nytt denne gangen?

Ellers er det lagt opp til stor aktivitet i Sandnes, så NFU har ikke tenkt å hvile på sine laurbær. Det er vi glade for.

Månedens variant

Denne gangen har vi valgt ut NK 685 og NK 686. Varianten er fargestrek i annen O i posthorn.

685
686

Fargestrek i annen
O i POSTHORN

Skoleutvalget

Det har vært møte i skoleutvalget, og det er lagt opp til en god aktivitet framover. Det som kom fram er at det er et stort behov for filatelister til valgfagundervisningen ved heldagskolen og fritidshjem. Dette blir avviklet på tidspunkter som kan passe for studenter, pensjonister og folk med skiftarbeid.

Det vil i høst bli lagt fram et sett av det skriftlige materialet, slik at en kan få innsyn i hva det går ut på. Det er nå forberedt utsendelse til 33 skolestyrer-kontorer i Hordaland, ni i søndre Sogn og Fjordane, seks i nordre Rogaland og elleve i øvre del av Buskerud. Det vil også bli sendt ut til NFU-klubber i samme områder. Det er også drøftet eventuelle lærerkurs som skal være i 1993. NFU har avsatt midler til dette på 1993-budsjettet. Utvalget tar sikte på å gjennomføre et kurs for Møre og Trøndelagfylkene med kurssted i Kristiansund, Molde eller Oppdal, og ett kurs for Oppland, Hedmark og Akershus med kurssted omkring søndre del av Mjøsa. Tidspunktene vil være 5.-7. februar 1993 for Møre og Trøndelag, og 12.-14. november 1993 for de andre stedene. I tillegg til NFU sin landsomfattende monteringskonkurranse, er det ønskelig fra skoleutvalgets side å holde monteringskurs for Akershus og Oslo. De har også ønske om å holde monteringskurs i Bergen for Vestlandet. Disse kursene kan bli avholdt i november i år.

Adresser:

NFU

Postboks 875
Sentrum
0104 OSLO

NUFT

Inge Johansen
Solborgveien 8
1528 MOSS

Nasjonal spørrekonkurranse om frimerker 1993 for ungdom

NFU inviterer medlemsklubbene til å delta i den nasjonale spørrekonkurransen 1993 om frimerker.

NORSK FRIMERKEHANDLER FORENINGS VANDREPREMIE, som i 1992 ble vunnet av OSLO FILATELISTKLUBBS JUNIORAVDELING, tilfaller den av klubbene som gir den «beste» besvarelsen på de ti vedlagte spørsmål.

Vinnerklubbens navn blir inngravert på vandrepremien, og oppbevares av klubben til neste spørrekonkurranse.

Temaet for konkurransen i år er:

Vekster (dvs. trær, blomster eller deler av vekster etc.)

Hvorledes man velger å arbeide med spørsmålene, bestemmer klubbene selv.

Svarene gis skriftlig på den måten som klubben selv finner best.

Besvarelsen fra denne nasjonale spørrekonkurransen vil være grunnlag for uttagning av det norske tre-mannslaget som skal representere Norge i spørrekonkurransen under NORJUNEX i mars 1993.

Temaet for spørrekonkurransen vil være det samme som for den nasjonale konkurransen.

Aldersgrensen for deltagelse på konkurransen vil være 17 år.

Sammen med innsendelse av besvarelsene må klubbene legge ved et «kandidatskjema» hvor det for hver av klubbens kandidater til spørrekonkurransen føres opp følgende opplysninger:

- Navn
- Adresse
- Fødselsdato

NFU vil stille med reiseleder for de tre deltakere som blir tatt ut. En klubb kan ikke stille med

det samme laget to år på rad. De skriftelige svarene og kandidatskjemaene må innen 1. desember være sendt inn til:

Torbjørn Bergo
Kydnavelen 5
4320 Hommersåk
(tlf. 04 68 71 84)

Spørsmålene er tatt fra «Norgeskatologe» 1992, så alle svarene skal være i denne katalogen.

- 1) a. I hvilken serie finnes ygdrasil?
b. Når utkom dette frimerket?
c. Hvem har laget motivet?
- 2) a. Når utkom det første norske frimerket med vekster på?
b. Hvem har tegnet det?
- 3) Hvor mange frimerker har Norge utgitt med vekster på?
(Oppgi katalog nr.)
- 4) Hva for et frimerke er det første med fosfor i papiret?
- 5) a. Hvilket frimerke(r) har motiv av palme?
b. I hvilken anledning utkom det (disse)?
- 6) a. Hvilket frimerke(r) har motiv av kornaks?
b. I hvilken anledning utkom det (disse)?
- 7) a. På hvilket frimerke(r) finnes blåveis?
b. Hvem har tegnet det (disse)?
- 8) Hvilket frimerke har motiv av fruktblomstring?
- 9) På hvilket frimerke er det motiv av maleriet «Gamle furutrær»?
- 10) På hvilket frimerke vises planten Flekkmure?

NB: Svarene bør sendes rekommandert.

Åland

Samler du Åland? Som du sikkert har lest tidligere skal Åland overta frimerkeutgivelsene sine selv. Nå er emblemet klart, og så ser det ut. Det var faktisk seks reklamebyråer som konkurrerte om den beste ideen. Sytten forslag kom inn. Emblemets element består av posthorn og segl. Forøvrig kan vi fortelle at postens historie på Åland strekker seg helt tilbake til 1638. Posthornets mening i emblemet er jo et kjent og anvendt postsymbol. Seglet symboliserer Ålands beliggenhet i havet. Fargene i emblemet er i blått, gult og rødt, som er Ålands farger i bl.a. flagget.

Monteringskonkurransen 1993

NFU vil med dette invitere klubbenes medlemmer til MONTERINGSKONKURRANSEN 1993.

For en ungdom er det nesten en uoverstigelig terskel å komme i gang med å montere egen samling. Vi håper også at klubbliderne kan finne Monteringskonkurransen som et brukbart hjelpemiddel i klubbvirksomheten.

Retningslinjer for monteringskonkurransen

1. Formålet med konkurransen er:

- å stimulere medlemmenes filatelistiske kunnskaper.
- å bidra til mer allsidig klubbvirksomhet.

2. Det konkurreres i fem klasser:

1. 7- 9 år med	2- 4 ark
2. 10-11 år med	4- 6 ark
3. 12-13 år med	6- 8 ark
4. 14-15 år med	8-10 ark
5. 16-17 år med	10-12 ark

3. Medlemmer som har deltatt på frimerkeutstilling-

er og oppnådd medalje, kan ikke delta i konkurransen.

4. Samlingene som deltar i konkurransen kan ha selvvalgte områder eller temaer.

5. Konkurransen gjennomføres i følgende trinn:

- Klubbene velger ut inntil tre av medlemmenes samlinger i hver klasse, og sender disse til NFU.
- NFU bedømmer mottatte samlinger, og kårer en NFU-mester i hver klasse.
- Bedømte samlinger returneres så snart som mulig, med rådgivende og oppmuntrende kommentarer.

6. Tidsfrist:

- Klubbene må sende sine utvalgte samlinger til NFU v/Torbjørn B ergo innen 1. mai.

7. Premiering:

Kåring av NFU-mestere og premieutdeling skjer i slutten av oktober. Resultatene bekjentgjøres i NFUs tidsskrifter.

Nordisk juryseminar i Malmö 16. og 17. august

I forbindelse med «Nordjunex '92» ble det holdt et seminar for ungdomskommere. Formålet var primært å sette seg inn i de nye regler, vedtatt av «FIP», som skal gjøres gjeldende fra 1. januar 1995.

Viktigst er å merke seg at presentasjon i de yngste alderstrinn for fremtiden gir mindre poeng og overføres til kunnskap og behandling.

I dag er fordelingen som følger (både for tradisjonell og tema):

	A	B	C	D
Bearbeiding	20	24	29	35
Kunnskap	15	21	28	35
Materiell	20	20	20	20
Presentasjon	45	35	23	10

Fra og med 1. januar 1995 vil fordelingen for tradisjonelle samlinger være:

	A	B	C	D
Bearbeiding	29	31	33	35
Kunnskap	26	29	32	35
Materiell	20	20	20	20
Presentasjon	25	20	15	10

For Tematiske samlinger merker man seg foruten endringer i poengene, og en endret gruppering, lik den som forefinnes i senorsammenheng:

	A	B	C	D
Plan	19	21	23	25
Utvikling	19	21	23	25
Fil. kunnskaper	17	18	19	20
Materiell	20	20	20	20
Presentasjon	25	20	15	10

Det er også å merke seg at det nye reglement forlanger at samlinger skal være tekstet på et av de offisielle «FIP-språk» (ikke bare planen) - dersom den skal stilles ut internasjonalt på en «FIP»-utstilling.

Den endelige poengfordeling innen grupperingene er ennå ikke fastsatt. En prøvebedømming av en del utstilte samlinger, viste at det forslag som foreligger trenger en endring, både med hensyn til tekst og poengfordeling. De foreslåtte endringer vil bli forelagt «FIP»s ungdomsstyrelse via Bengt Bentson (Sverige) som er medlem.

Gunnar M. Loshamn

Juniorlederkurs

Vi minner om juniorlederkurset som holdes i Sandnes 30/10—1/11. Påmeldingsfristen er gått ut, men har du lyst til å delta, ring 083-39 227 og spør om det er ledig plass. Det er lagt opp til et innholdsrikt kurs som gir deg det som er verdt å vite.

Verve/Aktivitetskampanje

NFU inviterer igjen alle klubber til verve/aktivitetskampanje. Den gjelder for tidsrommet 01.05.92 til 30.04.93.

Det er ønsket om å øke antall tilbud til de yngre samlerne våre, samt å få kjennskap til hva som skjer rundt i landet, som er bakgrunn for at NFU fortsetter denne verve/aktivitetskampanjen også for 1992/93.

ALLE KLUBBER bes sende inn resultater av sine arrangementer, samt oversikt over sine nye medlemmer.

De klubber som ikke har hatt noe arrangement i tidsrommet bes likevel sende inn skjema for nyinnmeldte medlemmer.

Hva teller i konkurransen?

— Alle arrangementer som er åpne for alle (ikke vanlige møter) teller med.

— Alle nye medlemmer som klubben får i tidsrommet 01.05.92 — 30.04.93.

Det gis følgende poeng

- 5 poeng for et heldagsarrangement.
- 3 poeng for et halvdagsarrangement.
- 3 poeng for referat/rapport med bilde.
- 2 poeng for referat/rapport uten bilde.

- 2 poeng for forhåndsomtale i aviser/radio/TV.
- 2 poeng for reportasje i avis/radio/TV etter et arrangement.
- 1 poeng for hvert nytt medlem.

Rapporten som sendes inn må være detaljert og utfyllende. De bør inneholde MÅL med arrangementet, og RESULTATET av dette, ANTALL BE-SØKENDE, samt klubbens oppfatning av hvor vellykket arrangementet var.

Kopi av eventuelle avisartikler og bilder må legges ved.

Liste over nye juniormedlemmer, med navn og alder på de nye medlemmene.

Resultatet må sendes inn senest **01.05.93**.

Resultatene vil bli offentliggjort på NUFT-sidene i NFT.

Premiering

1. premie = kilovare + overraskelser.

2—4. premie = overraskelser???

NFU ønsker alle klubber lykke til med aktivitetene i perioden og gleder seg til å motta rapportene.

Beste hilsen for NFU
Torbjørn Bergo.

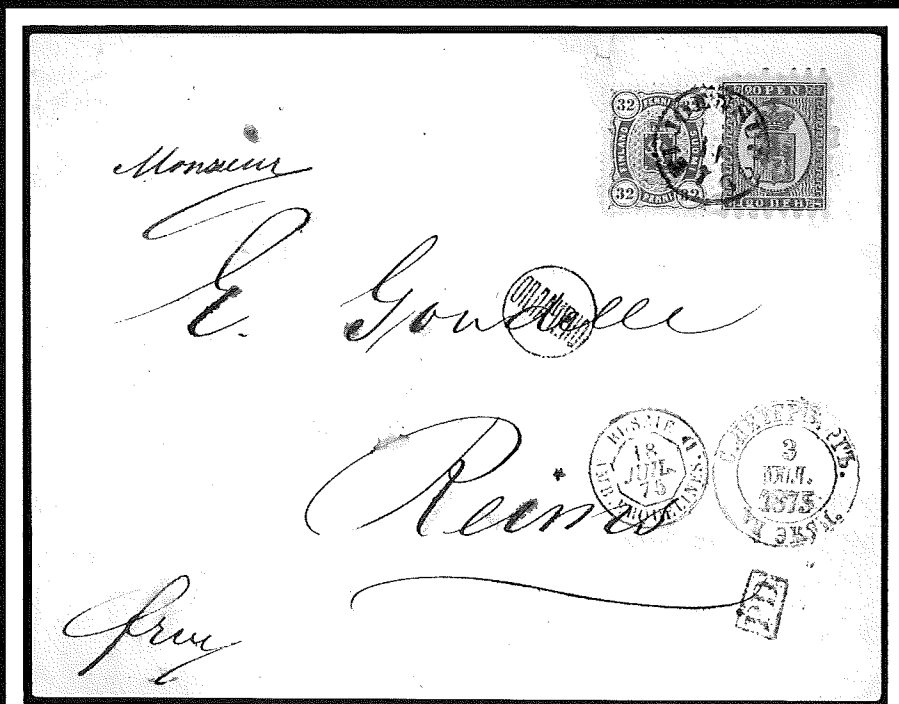
Motivtipset

Denne gangen har vi tatt for oss temaet Våpen. Våpen er jo nødt til å ha en ganske så utviklende historie, helt fra den gang man laget seg kniver og økser av flint, og opp til dagens moderne våpen. Det burde heller ikke skorte på underkapitler i et slikt tema. Dette emnet kan man skille mellom ildvåpen og blanke våpen, nærkampvåpen og fjernkampvåpen. Vi har atomvåpen, bakteriologiske og kjemiske. Man kan også skille mellom militærvesenets forskjellige våpenarter som f.eks. stridende og ikke-stridende. «Stridende» omfatter infanteri, kavaleri, ingeniørvesen, samband og flyvåpen. «Ikke stridende» har vi i intendatur, sanitet, veterinærvesen og forsyningstropper. Dette er kanskje det dramatiske, men det er jo en historie bak alt. F.eks. øksen, som ble nevnt. Her er det en rikholdig historie for den som vil. Det finnes økser til de fleste formål. Likeså kniven som også er gammel. Flintkniv, og opp til dagens, som består av kullstål eller rustfritt stål. Videre er det flere temaer du kan lete etter våpen i. Brannkanon i slike samlinger, og sverd i sportsamlinger. Her er det bare å bruke fantasien. Forsvarsverk kan også være en naturlig del av samlingen. Her er det viktig å holde tråden for at samlingen skal bli sammenhengende og interessant. Lykke til.

**84./85. INTERNASJONALE
CORINPHILA FRIMERKE-AUKSJON**
26. - 31. OKTOBER 1992
i Hotel Carlton-Elite Zürich, Sveits

Finland: 32P karmin København-trykk 1875 og 20P blått 1866/67 på brev til Reims/Frankrike - meget sjelden blandet frankering med samlerverti

SENTRALE PUNKTER PÅ VÅR 84./85. AUKSJON:

Betydningsfull stor gull-spesialsamling Finland med mange vakre enkeltstykker og filatelistiske rariteter. Dessuten store gull-spesialsamling skipspost fra hele verden og mange interessante eksemplarer Norge, Sverige, Danmark, klassiske Sveits, gamle tyske stater, Storbritannia og koloniene, Søramerika, USA og mange andre.

Vår rikt illustrerte auksjonskatalog med utførlige beskrivelser av over 6.500 lots fra alle samleområder kan du bestille ved innbetaling av US\$ 15.- (vennligst i kontanter) for emballasje og forsendelse.
Dette beløpet får du godskrevet ved kjøp på vår 84./85. auksjon.

**DET SERIØSE SPESIALFIRMAET FOR FRIMERKE-AUKSJONER I TOPPKLASSEN,
GRUNNLAGT I 1925**

CORINPHILA AUKTIONEN AG

Bellerivestr. 34 • CH-8034 Zürich • Telefon 095 41 1/383 10 60 • Fax 095 41 1/383 09 14

«SOMA FELTPOST» - Feltpoståpneri under Luftvernartilleriet

Av Torbjørn Larsson-Fedde

Luftvernartilleriet ble etablert som eget våpen i oktober 1945. Det ble da organisert i Luftforsvaret sammen med flyvåpnet. Til tross for de betydelige mengder materiell som stod igjen etter tyskerne, stod Luftvernartilleriet den gang meget svakt fordi de manglet befal og øvede mannskaper.

Soma leir var en tidligere tysk leir som etter krigen ble anvendt til internering av tyske soldater. Leiren sorterte under Direktoratet for

fiendtlig eiendom, og det militære vaktholdet ble besørgget av infanteriregiment nr. 8. De siste tyske soldatene forlot området 1. juli 1946. Mens tyskerne ennå var på Soma, var en del tyske luftvernartillerister og teknisk spesialbefal beskjeftiget med innsamling av luftvernmateriell fra batteri-stillinger i distriktet. De flyttet også alt tyngre luftvermateriell som befant seg på Lista til Soma. Det innbefattet 18 stk. 8,8 cm, 15 stk. 37 mm, 47 stk. 20 mm, tre sentralsikter med avstandsmålere samt store mengder ammunisjon til disse.

Den 1. juli 1946 overtok den norske Luftvernartillerigruppen Soma-leiren.

Leiren som var ca. en kilometer i utstrekning øst-vest, hadde en meget spredt bebyggelse, åpenbart av luftforsvarsmessige hensyn. På sydsiden av hovedveien gjennom leiren var det en gruppe på tre toetasjers barakker, hvorav den vestre var tilhold for den tidligere tyske kommandantur. Det var også en større bygning som ble benyttet av luftvernartillerigruppen som artilleri- og sikteverksted. I tillegg fantes befalsmesser og forlegnings-barakker samt

□ Soma-leiren. Nåværende kantinebygg med kontorer for leiradministrasjonen.

□ Soma-leiren. Befalsforlegning og mannskapsforlegning.

mye annet. Dette var en anseelig bygningsmasse som ble stilt til disposisjon for luftvernartillerigruppen, men det var meget som måtte gjøres den første tiden for å få brukbare forhold. Senere er det kommet til en rekke nye bygg. Hovedoppgaven for det norske personellet var å sette i stand, kontrollere og preparere det tyske materiellet for langtidslagring. Herunder ble det beste materiellet plukket ut og senere lagret. Man måtte også få orden på alle de tidligere tyske ammunisjonsbeholdningene, herunder innsamling og oppussing, og betryggende lagring.

Den 1. april 1948 ble gruppestaben for luftvernartilleriet etablert i Soma-leiren. Senere ble dette hovedkvarter for Luftvernartillerigruppe Vestlandet. I begynnelsen av august 1949 ble også den første kontingent rekrutter, som skulle ha hele sin tjeneste ved gruppen, kalt inn for fremmøte i Soma-leiren. Denne kontingenten var så stor at den ble delt i to batterier. Det var 4. batteri som fikk opplæring på 8,8 cm kanonmaterieil og 5. batteri, som var et lett batteri som

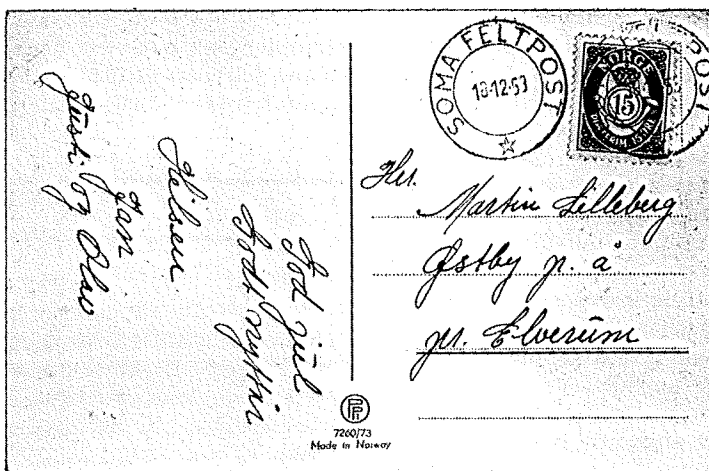
ble opplært på 37 mm og 20 mm kanonmaterieil. Begge batteriene ble forlagt til Soma-leiren. Leiren ble administrert av Luftvernartilleri bataljon fram til 1964 da den ble underlagt Sola hovedflystasjon.

I 1976 overtok Rogaland forsvarsdistrikt/Rogaland infanteriregiment nr. 8 leiren og tok den i bruk som repetisjons-senter. Faste brukere av leiren er IR 8's kjøretøyforvaltning og leiradministrasjon, Soma tekniske verksted og Værvarslingen Sola hovedflystasjon.

Feltposttjenesten

I mai 1951 sendte Luftvernartillerigruppe Vestlandet søknad til postmesteren i Stavanger om opprettelse av et feltpoståpneri i Soma-Leiren. Gruppens personellstyrke var den gang omlag 700 mann. Sola poståpneri var nærmeste postinstans, og posten ble bragt til og fra leiren to ganger daglig av en militær postordonans uten postal utdannelse. Denne ordningen hadde mange ulemper for de militære enhetene.

Luftvernartillerigruppen

□ Julekort stemplet «Soma Feltpost» 18/12-53.

omfattet, som det gikk frem av navnet, hele Vestlandet samt Sørlandet til Kragerø. Mannskapsstyrken fikk derfor forholdsvis mye post hjemmefra, ikke minst pakker og penger.

Poststyret samtykket i opprettelsen under forutsetning av at de militære myndigheter sørget for lokale, innredning og posttransporten til og fra Sola poståpneri - og at feltpoståpneriet styrtes uten utgifter for Postver-

ket, enten av en militær befalingsmann eller av en posttjenestemann som avtjente sin verneplikt på stedet. Soma feltpost, feltpoståpneri i Sola herred, Rogaland fylke under Stavanger postkontor, ble derfor opprettet i Luftvernartilleriets leir på Soma den 1. oktober 1951 under ledelse av soldat (postelev) Harald Bjørn Olsen. Posten til stedet ble sendt med bi-postrute nr. 3807 Stavanger - Bryne.

Feltpoståpnere:

Fra 1/10-1951 Soldat (postelev) Harald Bjørn Olsen.
 Fra 15/6 -1952 Soldat (budasp.) Robert Aasen.
 Fra 13/4 -1953 Soldat Jarle Øren.
 Fra 19/8 -1953 Soldat (Reserveposteksp.) Kåre Ivar Aasen.
 Fra 25/2 -1954 Soldat (postbud) Edvin Enoksen.
 Fra 16/8 -1954 Soldat Rolf Baardsen.
 Fra 16/2 -1955 Soldat Jarl Malvin Yndestad.
 Fra 18/8 -1955 Soldat Magnus Monsen.
 Fra 1/3 -1956 Soldat Rein Sivertsen (Stengt 25/3 til 1/5).
 Fra 1/1 -1958 Fenrik Thorbjørn Haugdal.

Fenrik Haugdals stilling var en kombinasjon av hans tjeneste som velferdsoffiser og bestyrer av feltpoståpneriet. Mannskapsstyrken ved Luftkommando Vestlandet hadde siden poståpneriet ble opprettet i 1951 gått betraktelig ned, særlig i siste halvåret, så betingelsene for å ha et poståpneri var ikke lenger tilstede. Etter at velferdsoffiseren ble frabeordret avdelingen våren 1958, så man seg tvunget til å nedlegge poståpneriet. Dette fant sted den 16. april 1958. Samtidig ble det fra samme dag inntil videre opprettet et brevhus II i poståpneriets lokaler. Brevhuset var tenkt som et fordelings- og sorteringssted for vanlig brevpost. Brevhusstyreren sorterte og leverte ut posten til avdelingene, tømte tre postkasser i leiren og besørget leilighetsvis henting av ankomne pakker. Den alminnelige posten ble pakket til Soma feltpost som før, og

bokførte sendinger ble pakket til Sola underpostkontor. Brevhuset ble styrt av en militærperson fra Luftkommando Vestlandet og som

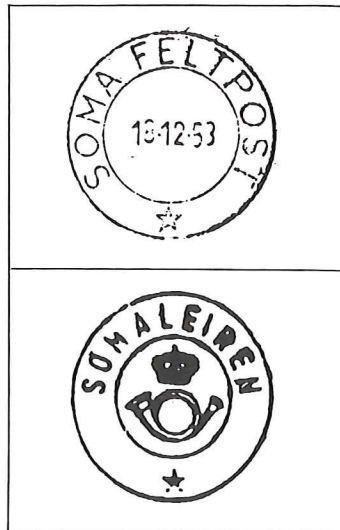
Brevhusstyrere:

Fra 16/4 -1958 til 1/5 -1958 Soldat Harald Vik
 Fra 1/5 -1958 til 1/11-1958 Soldat Johannes Aksland.

Etter denne tid foreligger det desverre ingen opplysninger om hvem som har vært brevhusstyrer.

Stempler som har vært brukt:

«Soma feltpost» 01.10.51 til 15.04.58
 «Somaleiren» 16.04.58 til 01.07.66

□ Stempler brukt ved Soma Feltpoståpneri.

var godkjent av postmesteren i Stavanger. Brevhusstyreren var ikke frimerkeforhandler. De militære myndigheter ønsket at brevhusstyrerens gjøremål skulle være så enkle som mulig, og soldatene i leiren kunne som tidligere få kjøpt frimerker i kantinen. Den 1. juli 1966 ble brevhuset lagt ned.

nft

Vi sakser

Feltpost

Samlere av feltpostbrev kan være oppmerksomme på at stempelet FELTPOST 36 er i bruk i tiden 1. til 19. september 1992 og FELTPOST 40 i bruk i tiden 6. til 26. september 1992. Stemplene er i bruk i tilknytning til høstens repititionsøvelser, blir det opplyst i Sirkulære fra Postdirektoratet.

(Avisen TROMSØ)

Mandal Filatelistklubb minnes «Ingermanland»s forlis høsten 1842

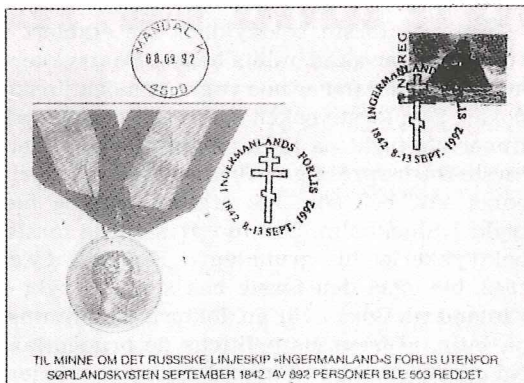
I september 1842 gikk det russiske linjeskip «Ingermanland» ned på Sørlandskysten etter havari i en voldsom storm. Av 892 personer ble 503 reddet, svært mange av disse av loser fra Mandalsdistriktet.

Markeringen av denne tragedien skjedde med stort offisielt fremmøte fra Arkhangelsk, St. Petersburg, russiske parlamentarikere og geistlige, og med russiske folkedansere, musikere og sportsutøvere.

Av markeringer fra norsk side har Mandal Filatelistklubb skilt seg vel fra oppgaven. Foreningen fikk anledning til å vise George Dahls fine samling «Russlands frimerker 1857–1919». Denne vakte stor interesse hos de russiske gjester, som var tydelig imponert. Videre utga klubben en minnekonvolutt med særstempel, begge deler tegnet av Ottar

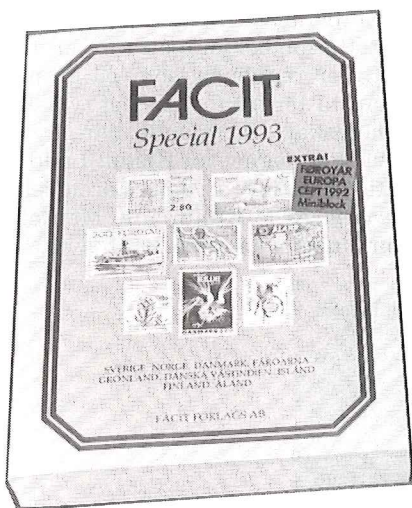
Helge Johannessen, og en serie postkort på grunnlag av skisser fra forliset. En russisk helsak med norsk og russisk flagg i 30 koptrykket (Norvegiana!) manglet heller ikke.

RTR

□ Minnekonvolutten med særstempel utgitt av Mandal Filatelistklubb.

Nu kommer de nya!

med
ett
extra
mini-block

FACIT FÖRLAGS AB

Parkgatan 12, 112 30 STOCKHOLM
Tel.o. fax: 8-651.93.30

nft

Nytt om nye frimerker

FINLAND

20/10: Et frimerke i anledning av at den finske boktrykkerkunsten er 350 år. Frimerkemotivet demonstrerer både moderne datastyrt fargebehandling og tradisjonell tekstsetting for hånd. Pålydende blir 2,10 mk. Merket er tegnet av Asser Jaaro og trykkes i fenfarvet offset av Frenckellska Tryckeri.

Finlands første boktrykkeri ble etablert i 1642 i Åbo for akademiets behov. Boktrykkerkunsten i Finland er noe yngre enn den finske boken. Den første boken som var beregnet på finner ble trykt på latin i Lybeck i 1488. Den første finsk-språklige boken var Mikael Agri-colas ABC-bok som ble utgitt i 1543 og ble trykt i Stockholm. Samme år som de første boktrykkeriet ble grunnlagt i Finland, d.v.s. 1642, ble også den første bok som er trykt i Finland til. Boken var en doktoravhandling på latin, «Discursus politicus de prudentia». Nå produseres det i Finland nærmere ti tusen boktitler i året, og bøkene er hovedsaklig trykt i Finland.

Boktrykkerkunsten 350 år.

30/10: To frimerker beregnet på juleposten. Merkene får pålydende 1,80 mk og 2,10 mk og viser henholdsvis St. Lars-kirken i Helsingfors og altertavlen i Hågfors trekirke. Frimerkene er tegnet av Torsten Ekström. Inntil 16. desember 1992 er portoen for julehilsener i Finland 1,80 mk, derefter 2,10 mk. Den 30/10 kommer også tre nye helsaks julekort i handelen. Julefrimerkene trykkes i firefarvet offset av Setec Oy.

Julefrimerker.

GRØNLAND

8/10: Et frimerke med tilleggsverdi som går til støtte for bekjempelse av kreft. Merkets motiv er regnbuen, som på grønlandsk betyr «håp». I forgrunnen ses et typisk grønlandsk landskap. Pålydende blir kr. 4,00 + 0,50. Merket er tegnet av Kistad Lund, mens typografien er utført av Jens Lorentzen. Gravør har vært Arne Kühlmann. Merket trykkes i kombinasjonen offset/ståltrykk.

Kreftbekjempelse.

ISLAND

9/10: Fire forskjellige frimerker i sammentrykk, men hvor sammentrykket er forskjøvet vertikalt så det oppstår flere parkombi-

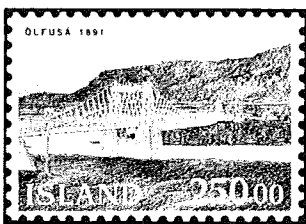
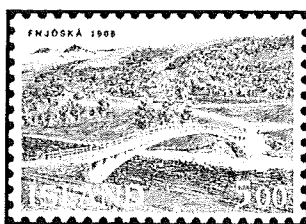

Postbefordring med biler.

nasjoner, som avbilder biler brukt til postbefordring gjennom tidene i Island. Merkene er tegnet av Pröstur Magnússon og trykkes i flerfarvet offset i England.

9/10: To frimerker som viser broer over kjente elver i Island. Pålydende blir 5,00 og 250,00 islandske kroner. Den laveste verdien viser broen over Fnójská, som ble bygget i 1908, mens den høyeste verdien viser broen over Ølfusá, bygget i 1891.

Merkene er tegnet av Helgi Hafliðason og trykkes i flerfarvet offset i Holland.

Islandske broer.

SVERIGE

3/10: Fire frimerker som avbilder «fantastiske dyr», med dinosaurer og krokodiller fra for lengst henfaren tid og mammut og ullhårig neshorn fra vår seneste istid. Merkene er tegnet og gravert av Piotr Naszarkowski. De trykkes i kombinasjonen ståltrykk/offset og gis ut i hefter med åtte merker (to av hvert), og alle får pålydende kr. 2,80. Heftet koster i utvalg på postkontorene kr. 27,00, hvorav kr. 4,60 går til støtte for frimerkesamling. Utgavens navn er «Forhistoriske dyr».

Forhistoriske dyr.

3/10: Fire frimerker i en blokk hvor motivene er fugler ved Østersjøen. Frimerker med de samme motivene utgis samme dag også i Estland, Lettland og Litauen. Alle de fire landenes frimerker trykkes i Sverige av Posten Frimärkens trykkeri i flerfarvet ståltrykk i kombinasjon med offset. Samme trykkpresse, samme trykksylinder og samme sort papir anvendes. Det eneste som

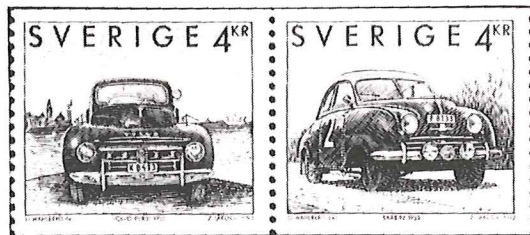

Mare Baltikum.

skiller er landets navn og valøren, som er brevportoen mellom landene. Frimerkene får et nytt, stort format og gis ut i hefter med to frimerkeblokker. Hefteomslagene blir også like. De svenske merkene får pålydende kr. 4,50. Det er Martin Mörck som har tegnet frimerkene. Han har også gravert et av dem, mens de andre er gravert av Lars Sjööblom, Czeslaw Slania og den estniske gravøren Lembit Lõhmus. Utgavens navn er «Mare Baltikum».

3/10: To frimerker som avbilder modeller av de to svenskproduserte persobil-typene: Volvo og Saab. Modellene som avbildes er klassikere fra 1950, en Volvo-drosje P 831 og Saabs første bilmodell, en grønn Saab 92.

Merkene får pålydende kr. 4,00. De utgis i ruller hvor de to motivene forekommer annenhver gang. Det er Ulf Wahlberg som har tegnet merkene etter fotos av Wezäta Foto og Åke Andersson. Rolf Eriksson har stått for typografien og Zlatko Jakus har gravert merkene som trykkes i to farver ståltrykk. Utgavens navn er «Svenske Bilmodeller».

Svenske bilmodeller.

TUBFRIM bunnskrapet for frimerker

Hovedsesongen for frimerkesalg er nå igang, og vi er i den fortvilede situasjon at vi ikke har frimerker å levere. Vi får inn mange bestillinger hver eneste dag, men tilgangen på frimerker er dessverre altfor liten til at vi klarer å dekke etterspørselen. Har dere frimerker å sende oss, vennligst send disse så snart som mulig.

Gjennom organisasjonen Sons of Norway har vi i USA klart å få til en gledelig økning i innsamlingen av frimerker, men i Norge har dessverre innsamlingen gått tilbake. Det blir stadig vanskeligere for oss å få inn nok frimerker til å dekke behovet. Til dere som kaster frimerker, har vi følgende appell:

Ikke kast et eneste brukt frimerke, men ta vare på alle du får og send dem til TUBFRIM, 3540 NESBYEN.

Både små og store mengder er velkomne. Vi kan bruke *alle slags frimerker*, nye og gamle, såvel utenlandske som norske. Gamle konvolutter og kort vil vi gjerne ha hele.

TUBFRIM eies av Nasjonalforeningen for Folkehelsen. Overskuddet, som i 1991 ble kr.

400.000,-, brukes til «helse- og trivselstiltak for funksjonshemmede barn og ungdom». Ved å ta vare på og sende oss frimerker er du med og støtter vårt humanitære arbeid.

Vi gjør oss klar til å ta imot en masse brukte frimerker i tida framover og sender på forhånd vår hjerteligste takk.

**Med vennlig hilsen
oss på TUBFRIM.**

Dronning Margrete den Første samlede Norden. Fodboldlandsholdet samlede Danmark. Nu er det Deres tur.

Jat tak.

☐ Jeg bestiller hermed ___ stk. Nordia-blokke á 12,00 kr. Beløbet er indsat på girokonto 1 98 96 72.

☐ Jeg bestiller hermed ___ stk. abonnement på danske førstedagskonvolutter.

Jeg betaler kun 2,00 kr. pr. førstedagskonvolut + frimærkernes pålydende værdi.
(Et års abonnement koster ca. 150,00 kr.)

☐ Jeg bestiller hermed ___ stk. af alle nye danske frimærker i abonnement.
Jeg betaler kun frimærkernes pålydende værdi og modtager dem portofrit tilsendt, umiddelbart efter udgivelsesdagen.
(Et års abonnement koster ca. 130,00 kr.)

Navn: _____

Adresse: _____

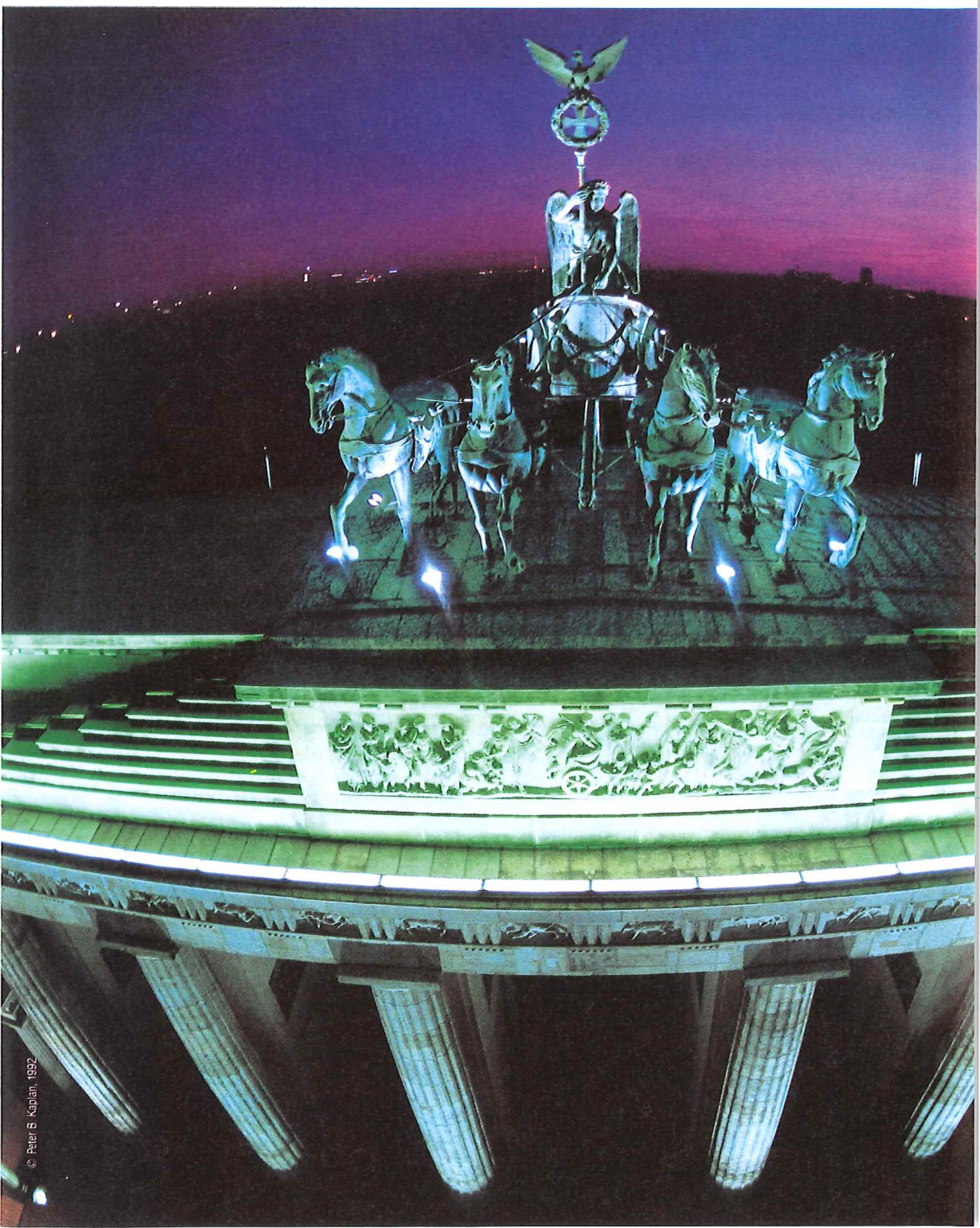
Postnr. og By: _____

Kuponen indsendes i lukket konvolut til:
Postens Frimærkecenter, Vesterbrogade 67, DK-1620 København V

9210-NFT

Å samle på frimerker åp

mer helt nye perspektiver.

Berømte tyske byer og severdigheter som Erfurt med domkirken. Kjente personligheter som Konrad Adenauer. Historiske hendelser som oppdagelsen av Amerika. Skjeldne sommerfugler. Tyske malerier fra det 20. århundre, av Kandinsky til Marc.

Alt det og mye mer oppdager du på frimerkene fra Deutsche Bundespost. Alltid nytt, alltid annerledes. Du kan glede deg over ca. 60 forskjellige motiver hvert år.

Denne fascinerende samlingen kan du bestille som abonnement hos samle-service hos Deutsche Bundespost. Og de fordelene som vi byr deg er verdt å se. Vi sender deg frimerkene med posten direkte hjem til deg. Selv-

følgelig med filatelistisk kvalitet - utstempelt eller stemplet. Og du kan være sikker på at samlingen er komplett fra begynnelsen av.

Forhør deg om fordelene ved et abonnement hos samle-service. Selvfølgelig gratis. Bare send oss en utfylt kupong - det lønner seg.

Informasjons-kupong:

Vennligst fyll ut og lim bakpå et postkort og send inn til Sammler-Service, Postfach 20 00, D-6000 Frankfurt 1

Navn _____

Fornavn _____

Gate _____

Postnr./sted _____

Land _____

D 286

DIE GILDE 2.821

 Postdienst
Deutsche Bundespost

Farvesprakende og «annerledes» merker:

Tilsammen ti OL-frimerker før lekene på Lillehammer i 1994!

De to første ble utgitt allerede den 9. oktober i år

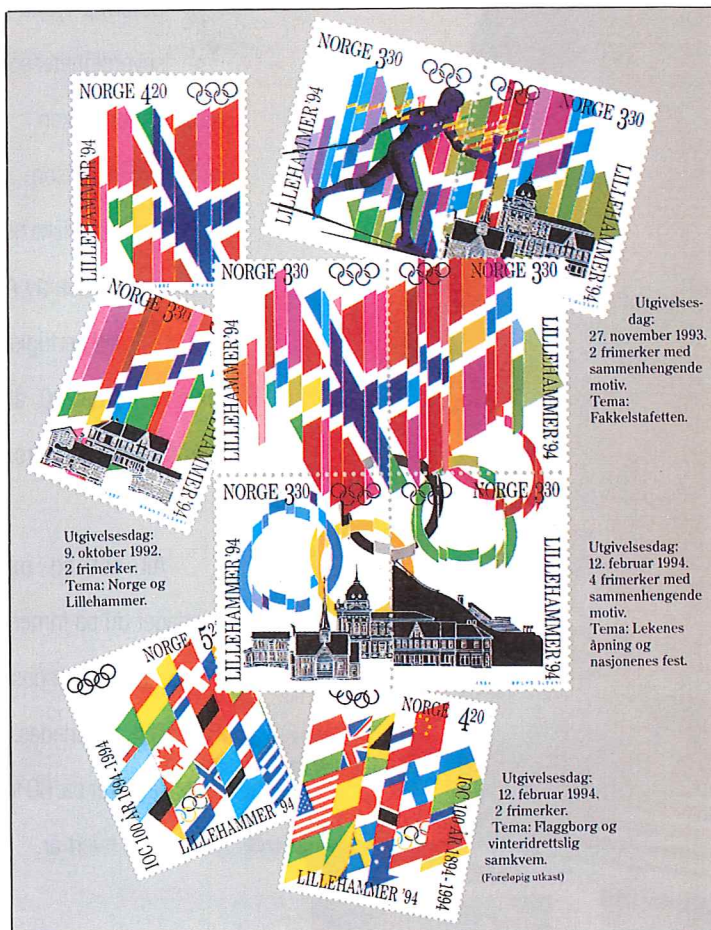
La det være slått fast med en gang: De norske OL-frimerkene – ti i tallet, før det braker løs i Lillehammer i 1994 – blir noen farvesprakende og annerledes merker. Det er Bruno Oldani som har formgitt merkene. De to første kommer 9. oktober i år, de neste den 27. november 1993 – og den tredje utgivelsesdagen faller sammen med åpningen av OL den 12. februar 1994.

I en pressemelding fra Postens Frimerketjeneste heter det:

«Å utgi arrangørlandets OL-frimerker er en rettighet og et privilegium som blir få postverk til del. Nå er det Norge som har overtatt ansvaret for å gi verden de neste offisielle OL-frimerkene.

Den internasjonale OL-filatelien har i en årrekke fulgt et fast mønster. Gjennom frimerkemotivene har man ved gjengivelse av idrettsutøvere og idrettsanlegg presentert øvelsesprogram og arenaer, og det er nesten bare ulike fremstillingsteknikker som har gitt variasjoner mellom de enkelte arrangørlandenes frimerkeprogrammer.

Det norske postverket har villet bryte dette mønsteret, og har gitt Bruno Oldani, en av Norges aller mest kjente

Utgivelsesdag:
9. oktober 1992.
2 frimerker.
Tema: Norge og
Lillehammer.

Utgivelses-
dag:
27. november 1993.
2 frimerker med
sammenhengende
motiv.
Tema:
Fakkeltafetten.

Utgivelsesdag:
12. februar 1994.
4 frimerker med
sammenhengende
motiv.
Tema: Lekenes
åpning og
nasjonenes fest.

Utgivelsesdag:
12. februar 1994.
2 frimerker.
Tema: Flaggborg og
vinteridrettslig
samkvem.
(Foreløpig utkast)

□ Oppsettet viser de ti norske OL-frimerkene som kommer før vinterlekene «braker løs» på Lillehammer. Det kom to enkeltmerker pålydende kr. 3,30 og kr. 4,20 nå den 9. oktober og hvor temaet er «Norge og Lillehammer». Den 27. november 1993 kommer det to merker som er sammenhengende, begge med pålydende kr. 3,30, og hvor temaet er «Fakkeltafetten». På åpningsdagen for OL den 12. februar 1994 kommer det ialt seks OL-frimerker: Fire merker som er sammenhengende, alle med pålydende kr. 3,30 og hvor temaet er «Lekenes åpning og nasjonenes fest» – foruten to enkeltmerker med temaet «Flaggborg og vinteridrettslig samkvem». For disse to sistnevnte frimerkenes vedkommende foreligger det ennå bare foreløbige utkast.

og prisbelønte designere, i oppdrag å utvikle et program som forteller at OL er noe mer enn en serie med idrettssøvelser. OL representerer et mangfold av kultur i videste forstand. Det representerer arrangørlandet og arrangørbyen, det representerer samkvem over landegrensene, det representerer møtestedet for nasjonenes fest.

Og nettopp nasjonenes fest har vært Bruno Oldanis ledestråd. Fra 1992-frimerkenes presentasjon av Norge og Lillehammer, gjennom eksponering av Fakkelf stafetten og kultur-OL på 1993-frimerkene blir det internasjonale innholdet stadig mer fremtredende. Og 12. februar 1994 (Åpningsdagen for OL) formelig eksploderer det i et fargesprakende fyrverkeri av en firerblokk, godt understøttet av to enkeltfrimerker som symboliserer flaggborger og vinteridrettslig samkvem.

Men postverket og Oldani har ikke glemt Lillehammer. Det har vært viktig for dem å fremheve arrangørbyens særegenhet og dens rolle som sentrum for en hel verdens oppmerksomhet. Gjennom gjengivelse av kulturskatter fra Maihaugen, miljøet rundt Storgata, kultursenteret «Banken» og Olympiaparken på Kanthaugen eksponerer frimerkene Lillehammer

som det byen virkelig er – en natur- og kulturperle.

Posten har gått nye veier. Gjennom fargeglad og spennende design kan disse frimerkene sette ny standard for den internasjonale OL-filatelien. Da vil de også bidra til å gi god PR for Norge, for Lillehammer – og for norske frimerker.

Det skal utgis til sammen ti OL-frimerker. De to første kommer 9. oktober i år. Den dagen kan postkontorene over hele landet forberede seg på stor tilstrømming av publikum som vil sikre seg det første OL-førstedagsbrevet», heter det i pressemeldingen fra Postens Frimerketjeneste.

OSLO FILATELISTKLUBB

NORGESKATALOGEN

1993

CATALOGUE OF THE POSTAGE STAMPS OF NORWAY

● Nye priser ● Nye opplysninger
 ● Nye artikler ● Nye oversikter
 Som vedlegg følger en souvenirblokk med
 motiv: Det Norske Kongehus.

WENNERGREN-CAPPELEN A/S

Postboks 738, Sentrum, 0105 OSLO

**Benytt NFT's
annonsører**

Tildelinger fra NORWEX-fondet 1992:

Tilsammen 110.000,- kr. fordelt på 65 søkere i år

Aurskog-Høland Frimerkeklubb	1.500,-	til juniorarbeid
Alta Frimerkeklubb	1.000,-	til posthistoriske studier
Asker og Bærum Frimerkeklubb	1.000,-	til innkjøp av litteratur
Askim Frimerkeklubb	1.000,-	til klubbdrift
Erling Johan & Kristian Aune	3.000,-	til utgivelse av portotakster for innenl. sendinger
Bryne Frimerkeklubb	1.500,-	til juniorarbeid
Egersund Filatelistklubb	1.000,-	til klubbdrift
Eid Frimerkeklubb	2.000,-	til juniorarbeid
Farsund Filatelist-Forening	1.500,-	til støtte til klubbens drift
Flekkefjord Filatelistklubb	1.500,-	til juniorarbeid
Frimerkeklubbene i Buskerud	1.500,-	til støtte til reise- og møteutgifter
Froland Frimerke og Mynstsamlerkl.	1.000,-	til drift av klubben
Florø Frimerkeklubb	1.000,-	til innkjøp, litteratur
Tore Gjelsvik	3.000,-	til utgivelse av litteratur
Gjøvik Filatelistklubb	1.000,-	til juniorarbeid
Graven Frimerke og Myntklubb	2.000,-	til juniorarbeid
Felix Gratland	1.500,-	til posthistorie i Bø
Grålum Skole	1.500,-	til innkjøp av materiell
Hadeland Frimerkeklubb	1.000,-	til innkjøp av litteratur
Hareid og Ulstein Frimerkeklubb	1.000,-	til Frimerkets dag arr.
Haugesund Filatelistklubb	1.000,-	til juniorarbeid
Hønefoss Filatelistklubb	1.000,-	til innkjøp av litt.
Hålogaland Filatelistklubb	7.000,-	til regional utstilling
Jarlsberg Filatelistklubb	2.000,-	til klubbdrift
Jessheim Frimerkeklubb	500,-	til juniorarbeid
Arbeidsgr. Krigs og Feltpost	2.000,-	til driftskostnader
Kristiansund Filatelistklubb	1.500,-	til jubileumsarrangement
Kvinesdal Filatelistklubb	1.000,-	til innkjøp av kataloger, FD
Langesund Frimerkeklubb	1.000,-	til innkjøp av litteratur
Lund Filatelistklubb	1.500,-	til juniorarbeid
Lyngdal Juniorklubb	1.000,-	til juniorarbeid
Håkon Lysne	1.000,-	til utarbeidelse lærebok
Mandal Filatelistklubb	3.000,-	til nytt klubblokale
Molde Filatelistklubb	7.000,-	til regional utstilling
Landsfor. for Norske Motivsamlere	2.000,-	til nordisk motivseminar
Nannestad Frimerkeklubb	1.000,-	til monteringskurs
Nittedal-Hakadal Frimerkeklubb	1.500,-	til juniorarbeid
Nordre Vestfold Frim.klubb	1.000,-	til monteringskurs
NUFT	1.000,-	til arbeid med Blåsiden
Oppegård Filatelistklubb	2.000,-	til ny forbundsklubb
Polarsirkelen Frimerkeklubb	500,-	til klubbdrift
Porsgrunn Frimerkeklubb	1.000,-	til ny forbundsklubb
Randsfjord Frimerkeklubb	1.000,-	til klubbdrift
Sandefjord Filatelistklubb	1.000,-	til juniorarbeid

Sandnes Frimerkeklubb	1.000,-	til juniorarbeid
Skedsmo Frimerkeklubb	2.500,-	til jubileumsutstilling
Ski Frimerkeklubb	1.500,-	til nystartet klubb
Smøla Frimerkeklubb	1.000,-	til innkjøp av litteratur
Steinkjer Frimerkeklubb	1.000,-	til propaganda-utstilling
Stjørdal Frimerkeklubb	1.500,-	til juniorarbeid
Striletaggen juniorklubb	2.000,-	til nystartet jr.avd.
Helge Sæthre	1.500,-	til reiseutgifter
Sør-Varanger Filatelistklubb	3.000,-	til propagandautstilling
Tjøme Filatelistklubb	1.500,-	til juniorarbeid
Tromspost 2	2.500,-	til propagandautstilling
Ungdommens Frimerkeklubb	1.500,-	til klubbdrift
Vennesla Frimerkeklubb	1.000,-	til propagandamateriell
Vesterålen Filatelistklubb	1.000,-	til innkjøp utstyr
Voss Frimerke & Myntklubb	1.500,-	til juniorarbeid
Ytre Namdal Frimerkeklubb	2.000,-	til ny forbundsklubb
Aardal Frimerkeklubb	2.000,-	til ny forbundsklubb
Aalesund Filatelistklubb	1.000,-	til juniorarbeid
Ørsta Filatelistklubb	1.000,-	til juniorarbeid
ØSTLAND 93	7.000,-	til regional utstilling
Norsk Soppfrimerkeklubb	1.000,-	til propaganda

Mandal Filatelistklubb inn i byens gamle posthus

For et par år siden flyttet Postverket til et kjøpesenter, og Mandals «gamle» posthus (fra 1923) ble stående tomt.

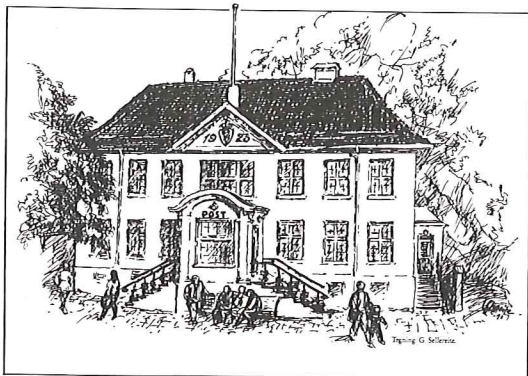
Etter mye om og men ble den gamle postgården overtatt av en stiftelse med formål å skaffe plass til en rekke av byens frivillige organisasjoner. Bl. a. vil Mandal Filatelistklubb fra oktober få sine møtelokaler i postgårdens 2. etasje, og frimerkeauksjonene vil bli holdt i kafeen i 1. etasje, første gang lørdag 4. november.

Filatelistene har deltatt i rehabiliteringen av denne vakre og bevaringsverdige bygnin-

gen, dels ved dugnadsinnsats, dels ved en frimerkeauksjon til inntekt for stiftelsen.

Dermed vil vår sydligste klubb kunne presentere filatelen for et større publikum, og i omgivelser som er en kongelig hobby verdig!

RTR

– Det går hårdnakkede rykter om at du har solgt frimerkesamlingen din...?
(*Philatelic Literature Review*)

Island, Grønland og Færøyene får egen norsk representasjon

«Postverkene i Island, Grønland og Færøyene har inngått et samarbeid og etablert en felles representasjon for markedsføring, salg og distribusjon av frimerker i Norge. Hovedgrunnlaget er disse landenes felles kulturelle og historiske relasjoner til Norge, og det felles mål er å yte nåværende og nye norske kunder en bedre kvalitet og kundeservice. Island, Grønland og Færøyenes «forlengede arm» i Norge blir Nordisk Frimerkeservice AS. Firmaet ledes av Trygve Uren, som var leder for Postens Filatelitjeneste i perioden 1982-89. På kort sikt vil den største forandringen bli at de tre postforvaltningens kunder i Norge fra og med utsendelsen av årssettene i november, blir betjent av deres norske representant. Følgende prinsipper vil bli lagt til grunn for det videre arbeidet: Levering av frimerker og egen nyhets-info fem ganger i året, varer levert til «postpris» omregnet i norske kroner, etterskuddsbetaling,

ingen ekspedisjonsgebyrer, portofri utsendelse med frimerke-frankerte leveranser», heter det bl.a. i et markedsbrev fra Grønlands Postvæsen.

nft

Postkassen

OL-frimerkene

Eg har noen kommentarer til dei nye OL-frimerkene: Dei er jo som ein fargeklatt utenom det vanlege på norske frimerker: Men på 4,20-verdien og fireblokka, som skal forestelle ein flaggparade, synes eg det norske flagget skin for mykje igjennom. Det ser ut som vandalisme har vært ute og gått i flagget. Og det same kan ein seie om dei olympiske ringane. Ein kan vera enig i at det norske flagget og olympia-ringane skal vera med, men ikkje som eit nasjonalt flagg og ein olympiade i oppløysing.

Otto Fotland.

nft

BYTTE

Dette er bytteønsker som er kommet inn til Norsk Filatelistforbund. Forbundet kjenner ikke dem som ønsker å bytte og kan ikke innta for vedkommende.

Første kontakt bør derfor tas forsiktig. La gjerne den annen part sende den første sending, men svar deretter seriøst, og oppgi gjerne Norsk Filatelistisk Tidsskrift som kilde.

Ing. Rosioara Ahil, casuta postala 1-363, 70704 Bucuresti, Romania, ønsker byttepartner i Norge. Han tilbyr merker fra Romania, foruten tematiske områder som flora, fauna, sport, Kosmos etc. Korr. på engelsk.

D.Shaw, 25 Loddon Close, Abingdon on Thames, Oxon, =X14 3TB, United Kingdom, ønsker byttekontakt i Norge. Han er kun interessert i brukte frimerker. Korr. på engelsk.

SAMLER BØRSEN FRIMERKE FORRETNING

Vi har stort utvalg i frimerker, brev, kort, samlinger og lotter, både fra Norge og utland. Vi har dessuten godt utvalg i rekvisita og OL-Pins. Be om gratis liste over frimerker, rekvisita og pins.

Forreningen har åpent:
Man.-fre. 10-17, lør. 10-14

ÅPNINGSTILBUD!

**Leuchtturm Norge Normalalbum
kun 275,-**

Besøksadresse: Kingosgt. 2 (v/Alexander Kiellands Plass.)
Postadresse: P.B. 9805 lla, 0132 Oslo.
Tlf. 02-71 92 92 – Fax: 02-71 92 95

X.....
 jeg ønsker tilbudsletter over:
 Jeg bestiller stk. Leuchtturm normal album til kr. 275,-.
 Navn:
 Adresse:
 Sted: Tlf.:

BENYTT VÅRE SMÅANNONSER**Use our small advertisements****Benutzen Sie unsere Kleinanzeigen**

Et middel til kontakt med samlere i inn- og utland.

3 linjer (minimum) kr. 30,00 inkl. MOMS for norske annonsører.

For utenlandske annonsører kr. 25,00 netto.

3 lines kr. 25,00 net for foreign advertisers.

Småannonser skal betales forskuddsvis over postgiro 08073597200, Boks 2517, N-7001 Trondheim.

Small ads, must be paid in advance.

Use our postal account 08073597200, Boks 2517, N-7001 Trondheim.

Kleinanzeigen müssen im voraus bezahlt werden. Bitte überweisen sie auf unser Postscheckkonto 08073597200, Boks 2517, N-7001 Trondheim.

SELGES:

PRISLISTE over Norge, Danmark, Island, Grønland, Færøylene, Finland, V.-Tyskland og Berlin sendes på forespørsel. Engers Frimerker, 2824 REDALEN.

ISLAND 300 ul. 190,-, DK 600 ul. 100,-, DK 800 ul. 600,-, Finland 500 ul. 175,-, Finland 800 ul. 700,-, Sverige 1200 ul. 345,-, Sverige 1500 ul. 700,-, Skandinavia 1500 ul. 170,-. Bet. forsk. norsk pgk. 1999333. Portofr. Holmqvist, Box 5020, S-25005 HELSINGBORG.

ISLAND, Færø og Grønland. Gratis prisliste sendes. Stamp Center, boks 78, IS-121 REYKJAVIK, Island.

POSTHISTORIE i Flekkefjordsregionen. En bok om den postale aktivitet gjennom 345 år i kommunene Flekkefjord, Sirdal, Kvinesdal. Over 100 bilder i svart/hvitt og farger, og ca. 300 stempelill. fordelt på 336 sider. Pris kr. 230,- + 30,- i porto. Bestilling ved forhåndsbetaling til postgiro 08 14 41 03 727. Gaute Lende, Postboks 67, 4401 FLEKKEFJORD.

STEMPLEDE NORSKE frimerker (ikke brev/kort) sendes i utvalg. Rimelige priser og god kvalitet. Innhold tilpasses hver enkelt kundes ønsker, også på grunnlag av manolister. Heidi Rian, 7815 SEIERSTAD.

NORGE **, stp., FDC til salgs. Opptil 60% rabatt. Be om gratis prisliste. Harald Sørensen, Nygårdslie 26, 5034 YTRE LAKSEVÅG.

SCHWEIZ/LIECHTENSTEIN til meget fordelaktige

priser. Be om gratis liste. Michel R. Vollenweider, CH-6612 ASCONA, Schweiz.

NORGE i normal/luksuskval. Frimerker, lakksegl og ministpl. Estland ** nr. 1-9 og 10-11. Enkeltserier og blokker. Alt til rim. priser. Skriv etter gratis liste. Karsten Konradsen, Bryne, 4560 VANSE.

NORGE °/** (inkl. samlinger/lots) selges gjennom tilbudsletter/miniauksjoner 2-4 ganger om året. Skriv etter liste. Kjetil Totland, Våkleivbakken 102, 5062 BØNES.

SKRIV I DAG efter mine gratis fotoplancher og angiv interesseområder. Opp til 80-90% rabat på materiale fra Skandinavia, Schweiz, Frankrig, Tyskland, Holland m.m. Peter Holm, Lødsvangen 1, DK-2791 DRAGØR, Danmark.

NORGE** NK 129 kr. 19,-, NK 158 kr. 25,-, NK 207 kr. 40,-, NK 302-05 kr. 28,-, NK 414 kr. 6,-, NK 425-27 kr. 5,-, NK 479-80 kr. 32,-, NK 483-84 kr. 60,-, NK 536-37 kr. 12,- samt flere andre bra objekter. Liste over postfr. merker, også tj.merker sendes. Stein Tore Hansen, postboks 439, 9751 HONNINGSVÅG. Tlf. 084-73 053.

10% SÆRRABATT på utvalg, især Norden, England m/kol., men også meget annet. Helge Skau, Agertofte 4, DK-6230 RØDEKRO.

BRD Berlin, Deutsche Reich m.m., Østerrike, Sveits, Frankrike, GB, Holland, Portugal og Hellas, samt Norden sendes i utvalg, 30-70% i AFA-rabatt. Obert Naglestad, 2270 FLISA.

SVENSK BREVKLIPP. En mycket sortrik, spännande kilovara med högvalörer, 3-sidiga märken etc. Spridning mellan ca. 1970 till allra nyaste 1992. Sänd 100,- i norsk sedel och mottag 300 g portofritt. Thore Jönsson, Box 95, S-260 80 LJUNGBYHED, Sverige.

USA-FILATELI. Godt utvalg **/stpl. Nyhetsab. Hovedkatalog og prisliste fra TBV-Kjøp, postboks 88, 1851 MYSEN.

BREVKLIPP DANMARK. Sortrik vara med nyast möjliga. Sänd 100,- i norsk sedel och mottag 300 g portofritt. Thore Jönsson, Box 95, S-260 70 LJUNGBYHED, Sverige.

SPORT på frimerker. Stor tilbudsliste over sportsmerker: OL, VM i fotball m.v. sendes gratis. Follo Frimerkehandel, Sætreskogvn. 19b, 1415 OPPGEGÅRD.

BREVKLIPP 100 g Island, 200 g Australien, 200 g USA. 100,- per paket, sänd gärna norsk sedel. Thore Jönsson, Box 95, S-260 70 LJUNGBYHED, Sverige.

URVAL Sverige, Danmark, Island, Färöarna/Grönland, England, USA, Luxembourg m.fl. ut-sändes utan kjøptvång. Även till klubbar. Låga priser. Thore Jönsson, Box 95, S-260 70 LJUNGBYHED, Sverige.

ÆLDRE DANSKE FRIMERKER: 100 forsk. fra før 1945, kat.værdi ca. 300,-, reklametilbud: Kun NOK 42,50. Avisportomærker: 16 forsk. kat.værdi ca. 535,-, kun NOK 212,-. Alt stemplet! Skriv til: Weibel Frimærker, Fredensgade 20, DK-8000 ÅRHUS C. Norsk giro: 1 99 61 98.

MOTIVER HELE VERDEN SELGES. AFA +50%. St. Gibb. +40%. Send din mankoliste til: Tor Moe, Verket, 3074 SKOGER.

SJÆLDNE KILOVARER! Åland 50 g NOK 403,-, Grönland 50 g NOK 225,-, Færøerne 50 g NOK 169,-, Schweiz tillegsmærker 50 g NOK 85,-. Skriv til: Weibel Frimærker, Fredensgade 20, DK-8000 ÅRHUS C. Norsk giro: 1 99 61 98.

URVAL SÄNDES, även til föreningar. Skandinavien, Europa,. motiv m.m. Bra kvalitet. Rabatt. Betalt returporto. Norsk postgiro. Kai Wigh, Fylkesvägen 11, S-311 38 FALKENBERG, Sverige.

STOR DANMARK-SAMLING! 1000 forsk. før: 2450,-, nu NOK 1232,-, 800 forsk. Finland, før: 1500,- nu NOK 845,-, 1000 forsk. Sverige, før 730,- nu NOK 450,-, 1000 forsk. England, før 1098,-, nu NOK 593,-. Skriv til: Weibel Frimærker, Fredensgade 20, DK-8000 ÅRHUS C. Norsk giro: 1 99 61 98.

AUTMATMERKER FRA NORGE bør du sikre deg nå. Noen av de mest verdifulle frimerker Norge har gitt ut i løpet av de siste 50 år er ATM! Gratis tilbudsliste med opplysninger fåes fra Roald Stangeland, 2966 SLIDRE. Tlf. 063-43 495.

ENGLAND BBC kilovareindsamling! 4,5 kg kun NOK 378,25 + porto NOK 108,- til norsk giro: 1 99 61 98. Danmark billedmærke-mix m/nyheder: 400 g kun NOK 102,-. Island missionsvare: 100 g kun NOK 250,-. Skriv til: Weibel Frimærker, Fredensgade 20, DK-8000 ÅRHUS C.

NORGE/stpl.** 1855-1990. Nesten alt til 50-75% rabatt på HK. Returrett. Gratis liste sendes alle interesserte. Arne Myrvang, Hallagerbakken 10A, 1256 OSLO.

MOTIVMERKER: Anguilla, Grönland, Jugoslavia, Kypros, Østerrike. Gratis prislister. INTRA, postboks 3019 MARIERO, 40004 Stavanger.

SALGSLISTER over Norden og Tyskland sen-

des gratis på forespørsel. H. Hesselmanns, Postboks 4115, Øvre Eikerv. 45, 3048 DRAMMEN.

NORGE/°.** Gode utvalg sendes til gratis gj. syn, 40-65% rabatt! Alltid fulle hefter. Jan T. Moholt, Nordre Hagav. 15B, 3271 LARVIK.

SVERIGE stämplat, postfrist o. häften. Prislista sändes gratis på begäran. Leif Holmgren, Svngatan 11, S-803 46 GÄVLE, Sverige.

SKRIFTLIG FRIMERKEAUKSJON 21. september, mye bra! Skriv etter gratis katalog. Jan T. Moholt, Nordre Hagav. 15B, 3271 LARVIK.

NORSKE FRIMERKER. Postverkets originale årssett, Norwex 80 III, etterkrigsserier, arkvarer. Store prisavslag. Priiseks.: 1 kompl. årssettserie 1975-1982 kr. 375,-. Skriv etter prislite til Øyvind Bakke, postboks 27, 4201 SAUDA. Pgk. 0809 3341849. Tlf. 04 78 27 58.

SENDER UTVALG fra Norden og Vesteuropa, oppgi även ønske fra andre land, kan tenkes att jeg har någet, även en del motiv kan ordnes. Hans Nilsson, Flobergssjordet 28, 2270 FLISA.

SEND kr. 20,- og jeg sender 150 forskjellige, kr. 50,- 250 forskj. Oppgi ønske, land osv. Jeg oppfyller så langt jeg kan. Postg. 0807 4960589. Fredrik Olaussen, Braarudg. Østre 5A, 3181 HORTEN.

NORDISKE FRIMERKER 70% av AFA og HK. Skolen v/Tor Sander Helland, Sandviksleitet 1, 5035 YTRE SANDVIKEN.

ATM-NYTT! For kr. 15,- i postfriske norske frim. sender vi deg vårt skriv på 8 A4-sider fra Kontaktringen for ATM-samlere. Mye interessant om norske og utenlandske automatmerker, om prisutvikling osv. for nye og gamle ATM-interesserte. Roald Stangenes, 2866 SLIDRE.

NORDISKE FRIMERKER °/*/** og samlinger. Be om fyldig liste, Norge 1855-1990, øvrige Norden basert på klassisk materiale. Alt til fornuftige priser. Svein Helge Hofslundsengen, Røynstrandv. 18, 5736 GRANVIN.

ESTLAND 1-9 kun kr. 98,-, 10-11 kun kr. 68,-, 1-11 kun kr. 160,-. Skriv til Karsten Konradsen, Bryne, 4560 VANSE.

NORGE/stpl.** 1855-1990. Nesten alt til 50-75% rabatt på HK. Returrett. Gratis liste sendes alle interesserte. Arne Myrvang, Hallagerbakken 10A, 1256 OSLO.

MICROAUKSJON på restene fra salgsliste. NK 2, 3, 4, 37, en del luxus 2kr. Olav m.m. Alt

i god kval. Reduserte priser. Skriv etter priser. Karsten Konradsen, Bryne, 4560 VANSE.

FRIMERKEREKVISITA. Egen import. Innholdsrik katalog sendes gratis. Lave priser. Phila-Trade Emf., postboks 88, 2451 RENA.

SÆRSTEMPEL i anledning Kr.sunds 250-års byjubileum 29.06.92 og åpningen av Kr.sunds fastlandsforbindelse 20.08.92. Valg mellom konvolutter m/motiv og reproduksjon av Kr. sundskort fra årshundreskiftet. Priser: kort kr. 10,-, konvolutt kr. 15,- + porto/omk. kr. 10,-. For opplysninger/best. henv. Asbjørn Ersvik, tlf. 073-74 274 eller Kr.sund FK, postboks 390, 6501 KRSUND: Forhåndsbet. til pgk. 0825 0522941.

KILOVARE: Vi lagerfører 150 ulike kilovarer. Har tilgang på mer enn 500 ulike. Gratis liste sendes. Phila-Trade Emf., Postboks 88, 2451 RENA.

FRANKERINGSMASKINAVTRYKK. Forbundets restopplag av katalogen tilbys samlere for NOK 100,- pr. stk. portofritt tilsendt ved forskuddsbetaling til NFTs postgirokonto 0807 34597200, postboks 2517, 7001 TRONDHEIM.

FRIMERKEPAKKER, både landepakker og motivpakker. Meget lave priser. Gratis liste sendes. Phila-Trade Emf., postboks 88, 2451 RENA.

NORSKE BLÅMERKER, kilovare, 1 kg kr. 340,-. Norsk Misjonsvare, kilovare, 1 kg kr. 175,-. Portofritt, kun eksp.avg. 30,-. Phila-Trade Emf., postboks 88, 2451 RENA.

nft

ØNSKES:

GJENNOMHULLETE frimerker fra hele verden (dog ikke England) kjøpes eller byttes med annet. Jan Kristiansen, Tranebanken 3, DK-4681 HERFØLGE, Danmark.

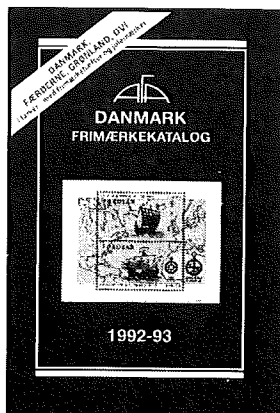
POSTHORNMERKER før 1910, massevare, serier, dublettsamlinger, blokker, klipp eller gamle kort m/posthornm. kjøpes. Alt av interesse. Bjarne Stange, Marsfeltet 17, 3055 KROKSTADELVA. Tlf. 03-87 35 84.

KJØPER. PARTIER, store og små av norske miniatyrark, hefter, heftepar, minneblokker, blåmerker, dublettsamlinger, restpartier av utvalgshefter, postfrisk og rundstemplede eldre massevare, FDC o.l. Skriv til: Morten Haaby, Berit's Systue, 1940 BJØRKELANGEN.

SVERIGE, POSTKORT, BREV, stämplat och häften ønskes. Singelobjekt och samlingar. Det mesta av intresse. Kjell Jönsson, Vibesgt. 24, 0356 OSLO. Tel. 02-69 42 88.

VI KJØPER større/mindre partier med norske frimerker i bunter eller i poser. Vi betaler fra

NYE AFA FRIMÆRKEKATALOGER

AFA Danmark, i farver 168,-
 AFA Skandinavien 138,-
 AFA Vesteuropa, bind 1, A-L ... 268,-
 AFA Vesteuropa, bind 2, M-Ø .. 268,-
 AFA Danmark Fireblokke 65,-

Fås hos Deres sædvanlig leverandør eller hos:

AARHUS FRIMÆRKEHANDEL

Bruunsgade 42, DK-8000 Aarhus C

Tlf. +45 86 12 52 88 / Giro Oslo 1 99 69 82

kr. 0,70 pr. 100 stk. Skriv til: Phila-Trade Emf., Postboks 88, 2451 RENA.

GAMLE POSTKORT fra Fredrikstad med omegn, Østfold, det norske kongehus, 1814-1914 jubileet, Unionskrise 1905 med militær grensevakt, båten «D/S Turisten» fra Fredrikshaldvasdraget (Halden) samt nissekort fra krigen 1940-45 kjøpes. Ingar Johnny Andersen, Veidegrenda 12, 1671 KRÅKERØY. Tlf. 09-34 17 12.

NORGE; NORDEN °/** kjøpes. Dubletter, partier, samlinger. Bengt Hjelte. Postboks 77, 6220 STRAUMGJERDE. (OFF-medl.)

DANMARK ustemplede limløse kjøbes til 40% af pålydende. Postfrisk til frankering har også interesse. Skriv ang. partistørrelse. Peter Holm, Lodsvænget 1, DK-2791 DRAGØR, Danmark.

ØNSKER FORB. med pers. el. firma for salg av unikt fil. matr. utenlands. Store muligheter. Kontakt Dag Nordby, Stømner 1, 2200 KONGSVINGER.

UTVALG ØNSKES:

NANNESTAD FK ønsker utvalg fra Norge, Sverige, Danmark, Island, Færøyene, Vest-Tyskland 1945/90, postfr. og stempl. Motiv: Norvegiana, brann, vinter o.l., musikk, fly, bil, hest, jakt, sport, artikkel og polarpost. Det er stor etterspørsel etter brev, kort, helsaker helt frem til 1980. Prefrim og brev stempl. uten frimerker. Spesialområder: Nannestad, Maura, Holter, Steinsgård, Hurdal i Romerike, Trondhjem, Nidaros, Norge rek., banko, straffeporto. Bytteleder Jan Erik Slåttbråten, Kløvervn. 2, N-2034 HOLTER.

NORDENFJELDSKE FF ønsker utvalg. Ca. 100 deltakere og stor omsetning. Kun bedre utvalg mottas. 10% prov. til klubben. Returporto (rek.) belastes eier. Bytteleder Erling Wang, Postboks 690, 7001 TRONDHEIM.

HÅLOGALAND FK ønsker bedre utvalg: Norge, Norden, Sveits, Brit. kol., Kanaløyene, Australia og USA, samt brev/kort fra Nord-Norge. 10% prov. til klubben. Rek. returporto belastes selger. Sesongstart i sept. Regional frim.utstilling 13.-15. nov. 92. Bytteleder: Martin Vahl, Eineberggt. 13, 9400 HARSTAD.

HAREID OG ULSTEIN FK ønsker utvalg til ca. 15. sept. Norge **/°. Stavkirke Nk 218 med tydelige fullstempler, Danmark før 1930, Grønland, Færøyene m/varianter, Island før 1945. Alt i god kvalitet. 10% klubbbrab. vi betaler re-

turporto m.fil. frankering. Cirkulasjonstid 2—3 mnd. Ellers retur etter ønske. Bytteleder Sverre Hjørungdal, 6063 HJØRUNGAVÅG.

SOGN DAL FK ønsker utvalg, bedre merker hele verden, kort og brev har vi også interesse av. Bytteleder: Steinar Torstad, 5880 KAU-PANGER.

NITTEDAL-HAKADAL FK ønsker utvalg: Norge, Skandinavia, eldre USA, Tyskland (Reich, BRD og Berlin), Frankrike. Søker dessuten alt materiale tilknyttet Nittedal, Li., Hagan, Slattum, Åneby, Glitre, Tøyenhaugen og Hakadal. 10% prov. til klubben og returporto belastes eier. Omsetningsleder: Stig Verstad, Øvre Nygård 12C, 1482 NITTEDAL.

STJØRDAL FK: ønsker utvalg fra Norge, og Skandinavia forøvrig, England, Tyskland, USA, Østerrike, Polen, Russland, Saar, Tsjekko, Man, Eire, Frankrike, FN, Estland, CEPT og Europamerker, fly, romfart, bygninger, speidermotiv, båter, dessuten kort og brev med motiv eller stempel fra Stjørdalsfjøret, Orkdalen, Frosta, Åsen, Snåsa med områder. Ingen provisjon! Kun porto belastes. Terje Gillesen, 7533 KOPPERÅ.

MANDAL FK ønsker spesielt gode utvalg fra Norge, postkort, brev og stempler fra Mandal-distriktet. Sirk.tid ca. 3 mnd. 10% prov., returporto. Mandal FK v/Olaf Mersland, pb. 3565, 4602 KRISTIANSAND S.

SANDNES FK ønsker utvalg stpl. Europa, Skandinavia stpl./ustpl. Kort brukt og ubrukt fra Rogaland, også brev og tema. 5% prov. og returporto belastes eier. Bytteleder: pb. 406, 4301 SANDNES.

BRYNE FK ønsker utvalg fra Norge, brev, reisende eksp. tog/skip, Norden, Tyskland, BDR, 10% prov. til klubben. Returporto belastes selger. Ca. 3 mndr. sirk.tid. Bytteleder: Georg Rosland, 4340 BRYNE.

BYTTE M.M.:

SEND 250 ULIKE norske merker (ikke klipp) og motta 275 ulike svenske i bytte, eller send 450 norske merker og få 500 ulike svenske i bytte. Holmqvist, Box 5020, S-25005 HELSINGBORG.

EXCHANGE/BUY R-etiketter and Commems Norge against commems Holland. Buy any quantity kiloware. Sell 17 types of topics like 100 diff. birds, animals a.s.o. Pr on request P. A. Koopmanschap, Huizerstraatweg 10, NL-1411 GN Naarden, Nederland.

nft

FORBUNDSKLUBBER

**ALSTAHAUG OG OMEGN
FILATELISTKLUBB,**

Postboks 218, 8801 Sandnessjøen.

ALTA FRIMERKEKLUBB,

Postboks 1255, 9501 Alta.

ARENDAL FILATELISTKLUBB,

Postboks 154, 4801 Arendal.

ASKER FILATELISTKLUBB av 1976,Kont. Ole Gulliksen,
Fredbos vei 57, 1370 Asker.**ASKER OG BÆRUM FRIMERKEKLUBB,**
Postboks 536, 1301 Sandvika.**AURSKOG-HØLAND FRIMERKEKLUBB,**
v/Per Graff, 1930 Aurskog.**BARDUFOS FILATELISTKLUBB,**
Boks 7, 9201 Bardufoss.**BERGENS FILATELIST-KLUBB,**
Boks 846, 5000 Bergen.**BODØ FRIMERKEKLUBB,**
Postboks 469, 8001 Bodø.**BRYNE FRIMERKEKLUBB,**
Boks 300, 4341 Bryne.**DOKKA FRIMERKEKLUBB,**
Postboks 56, 2870 Dokka.**DRAMMENS FILATELISTKLUBB,**
Boks 2335 Strømsø, 3003 Drammen.**EGERSUND FILATELISTKLUBB,**
Postboks 103, 4371 Egersund.**EID FRIMERKEKLUBB,**
v/Thoralf Rye Alsaker,
Hennane, 6798 Lote.**ELVERUM MYNT- OG
FRIMERKEKLUBB,**
Postboks 253, 2401 Elverum.**FARSUND FILATELIST-FORENING,**
Boks 146, 4551 Farsund.**FAUSKE FILATELISTKLUBB,**
Møllvn. 24A, 8200 Fauske.**4-SKILLING BLÅ,** v/Otto Fotland,
Stasjonsgt. 20B, 3048 Drammen.**FLEKKEFJORD FILATELISTKLUBB,**
Postboks 97, 4401 Flekkefjord.**FLORØ FRIMERKEKLUBB,**
v/Steinar Ytreland, Friheten, 6900 Florø.**FREDRIKSTAD FILATELISTKLUBB,**
Postboks 305, 1601 Fredrikstad.**FRIMERKE-RINGEN POSTHORN,**
Postboks 516 Sentrum, Oslo 1.**FØRDE FRIMERKEKLUBB,**
Boks 422, 6801 Førde.**GJØVIK FILATELISTKLUBB,**
Box 212, 2801 Gjøvik.**GRAVEN FRIMERKE OG MYNTKLUBB,**
5736 Granvin.**GRIMSTAD FILATELISTKLUBB,**
Boks 3, 4891 Grimstad.**HADELAND FRIMERKEKLUBB,**
Boks 150, 2760 Brandbu.**HALDEN FILATELISTKLUBB,**
Boks 2028, Glenne, 1754 Halden.**HALLINGSKARVET FRIMERKEKLUBB,**
Postboks 194, 3581 Geilo.**HAMAR FILATELISTKLUBB,**
Boks 486, 2301 Hamar.**HAMMERFEST FILATELISTKLUBB,**
Postboks 1156, 9601 Hammerfest.**HAREID OG ULSTEIN FRIMERKEKLUBB,**
v/Tor Flatin, 6065 Ulsteinvik.**HAUGESUND FILATELISTKLUBB,**
Boks 525, 5501 Haugesund.**HØNEFOSS FILATELISTKLUBB,**
Postboks 1225, Flattum, 3501 Hønefoss.**HÅLOGALAND FILATELISTKLUBB,**
Boks 485, 9401 Harstad.**JARLSBERG FILATELISTKLUBB,**
Postboks 66, 3136 Melsomvik.**JESSHEIM FRIMERKEKLUBB,**
Boks 120, 2051 Jessheim.**KARMØY FRIMERKEKLUBB,**
Postboks 14, 4262 Avaldsnes.**KONGSBERG FILATELISTKLUBB,**
Postboks 243, 3601 Kongsberg.**KRISTIANSAND FILATELISTKLUBB,**
Boks 301, 4601 Kristiansand.**KRISTIANSUND FILATELISTKLUBB,**
Boks 390, 6500 Kristiansund N.**KVINESDAL FILATELISTKLUBB,**
Boks 267, 4480 Kvinesdal.**KVÆFJORD FILATELISTKLUBB,**
Boks 163, 9410 Borkenes.**LILLEHAMMER FILATELISTKLUBB,**
Boks 32, 2601 Lillehammer.**LOFOTEN FILATELISTFORENING,**
Postboks 300, 8370 Leknes.**LUND FILATELISTKLUBB,**
4460 Moi.**MANDAL FILATELISTKLUBB,**
4500 Mandal.**MOLDE FILATELISTKLUBB,**
Postboks 470, 6401 Molde.**MOSS FILATELISTKLUBB,**
Postboks 418, 1501 Moss.**NAMSOS FRIMERKEKLUBB,**
Boks 20, 7801 Namsos.**NANNESTAD FRIMERKEKLUBB,**
Postboks 60, 2030 Nannestad.**NARVIK FILATELISTKLUBB,**
Bjørnfjellgt. 11, 8500 Narvik.**NEDRE HALLINGDAL FRIMERKEKLUBB,**
v/Dag Smestad, 3540 Nesbyen.**NESODDEN FRIMERKEKLUBB,**
Boks 147, 1450 Nesoddangen.**NIITTEDAL-HAKADAL FRIMERKEKLUBB,**
Postboks 20, 1482 Nittedal.**NORDENFJELDSKE
FILATELISTFORENING,**

Boks 690, 7001 Trondheim.

NORDRE VESTFOLD FILATELISTKLUBB,
Postboks 56, 3081 Holmestrand.**NOTODDEN FILATELISTKLUBB,**
Postboks 20, 3671 Notodden.**ODDA MYNT & FRIMERKEKLUBB,**
Boks 211, 5751 Odda.**OPPDAL FRIMERKEKLUBB,**
Boks 75, 7341 Oppdal.**OPPEGÅRD FILATELISTKLUBB,**
Postboks 60, 1415 Oppegård.**OS FRIMERKEKLUBB,**
Postboks 107, 5201 Os.**OSLO FILATELISTKLUBB,**
Boks 298, Sentrum 0103, Oslo 1.**POLARSIRKELEN FRIMERKEKLUBB,**
Boks 169, 8601 Mo i Rana.**PORSGRUNN FRIMERKEKLUBB,**
Postboks 79, 3901 Porsgrunn.**RANDSFJORD FRIMERKEKLUBB,**
Postboks 155, 3520 Jevnaker.**RAUFOSS FRIMERKEKLUBB,**
Postboks 11, 2831 Raufoss.**SANDEFJORD FILATELISTKLUBB,**
Postboks 272, 3201 Sandefjord.**SANDNES FILATELISTKLUBB,**
Boks 406, 4301 Sandnes.**SARPSBORG FILATELISTKLUBB,**
Eilertsensv. 6, 1700 Hafslundsøy.**SENTRUM FILATELISTKLUBB,**
Boks 614, Sentrum, Oslo 1.**SKEDSMO FRIMERKEKLUBB,**
Postboks 31, 2001 Lillestrøm.**SKIEN FILATELISTKLUBB,**
Boks 211, 3701 Skien.**SOGDAL FRIMERKEKLUBB,**
Boks 195, 5801 Sogndal.**STATFJORD FILATELISTKLUBB,**
Statfjord «A», 5069 Bergen Lufthavn.**STAVANGER FILATELIST-KLUBB,**
Postboks 604, 4001 Stavanger.**STEINKJER FRIMERKEKLUBB,**
Boks 1056, 7701 Steinkjer.**STJØRDAL FRIMERKEKLUBB,**
v/Säde Rotås, Mathias Lundsgt. 26,
7500 Stjørdal.**STORD FRIMERKEKLUBB,**
Boks 176, 5400 Stord.**STRILETAGGEN-
NORDHORDLAND FILATELISTKLUBB,**

Postboks 12, 5100 Isdalstø.

SØR-VARANGER FILATELISTKLUBB,
Postboks 171, 9901 Kirkenes.**TJØME FILATELISTKLUBB,**
Postboks 34, 3145 Tjøme.**TROMS FILATELISTKLUBB,**
Boks 1044, 9001 Tromsø.**VADSØ FILATELISTKLUBB,**
Postboks 35, 9801 Vadsø.**VARDØ FRIMERKEKLUBB,**
Nordre Langgt. 10, 9950 Vardø.**VEFSN FILATELISTKLUBB,**
Postboks 18, 8662 Halsøy.**VESTERÅLEN FILATELISTKLUBB,**
v/Øystein O. Strandback,
8475 Straumsjøen.

Forts. neste side.

VEST-TELEMARK
FRIMERKE- OG MYNTKLUBB,
 3850 Kviteiseid.
VOSS FRIMERKE- & MYNTKLUBB,
 Boks 390, 5701 Voss.
VÅGÅ FILATELISTKLUBB,
 2680 Vågåmo.
YTRE NAMDAL FRIMERKEKLUBB,
 Postboks 194, 7901 Rørvik.
ØRSTA FILATELISTKLUBB,
 Postboks 335, 6151 Ørsta.
AALESUND FILATELISTKLUBB,
 Postboks 612, 6001 Ålesund.
AARDAL FRIMERKEKLUBB,
 Postboks 306, 5870 Øvre Årdal.
ÅNDALSNES FRIMERKEKLUBB,
 Boks 62, 6301 Åndalsnes.
ÅS FILATELISTKLUBB,
 Postboks 242, 1430 Ås.

Tilsluttede klubber:

GRÄNSFÖRENINGEN,
 v/Bengt Johnsen,
 Bergsgvg. 4, S-45700 Tanumshede.
LANDSFÖRENINGEN FOR NORSKE
MOTIVSAMLERE,
 Postboks 49, 5032 Minde.
NORGES FRIMERKE UNGDOM,
 Postboks 875, Sentrum 0104, Oslo.
NORSK POSTHISTORISK SELSKAP,
 v/Arne Thune-Larsen,
 Holmenkollv. 46A, 0385 Oslo 3.

Frist for annonser og stoff til NFT

NFT kommer ut med ti numre i året, og utgivelsesdagen er den 20. i den måneden som står anført på tidsskriftets omslagsside. I månedene mai/juni og juli/august blir det sendt ut dobbeltnumre. Det vil si at mai/juni-nummeret blir utgitt den 20. juni, mens juli/august-nummeret blir utgitt den 20. august.

Stoff og annonser til de enkelte numre av NFT må være redaktøren/ den annonseansvarlige i hende senest den 20. i måneden forut for utgivelsesmåneden. For desember-nummerets vedkommende, ser vi helst at stoff/annonser kommer oss i hende enda tidligere, da Postverkets frister for distribusjon av tidsskrifter i desember som regel settes enda tidligere enn ellers i året.

Stoff til NFT sendes NFT's redaktør Erling Sjong, Postboks 2177, 7001 Trondheim.

Annonser til NFT sendes til NFT's annonseansvarlige Ragnar Strøm, Postboks 2517, 7001 Trondheim.

NORSK FILATELISTFORBUND

Sekretariatet: Dronningensgate 15, værelse 340, Oslo 1.
 Kontortid: Mandag—fredag 9—15. Tlf.: (02) 41 61 40.
 Sekretær: Bodil Hillesøy. Postboks 875, Sentrum, 0104 Oslo 1.
FORBUNDSSTYRET
 President: Ingolf Kapelrud, Sjøråknv. 1, 4070 Randaberg.
 Visepresident: Erling Aune, Granlia 28B, 5080 Eidsvåg i Åsane. Styremedlemmer: Sven Andersen, Langåsvn. 9, 0880 Oslo 8, Odd Harald Johannessen, Overlege Meyers v. 1, 9000 Tromsø, Helge Kringtrø, Saupstadringen 17A, 7078 Saupstad, Ivar Sundsbø, Jomfrustien 12C, 1179 Oslo 11, Egil Thomassen, Roterudvn. 2, 2600 Lillehammer.

NORSK FILATELISTISK TIDSSKRIFT

UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

Redaktør:

ERLING SJONG, Boks 2177, 7001 Trondheim.
 Tlf. 07/92 01 37.

Annonsepriser for 1992 norske annonsører:

2. omslagsside	kr. 2800,00 + mva
3. omslagsside	kr. 2800,00 + mva
4. omslagsside	kr. 3150,00 + mva
1/1 side	kr. 2500,00 + mva
1/2 side	kr. 1500,00 + mva
1/4 side	kr. 1000,00 + mva
1/8 side	kr. 800,00 + mva

Advertising rates for 1992 foreign advertisers:

kr. 2800,00 net
kr. 2800,00 net
kr. 3150,00 net
kr. 2500,00 net
kr. 1500,00 net
kr. 1000,00 net
kr. 800,00 net

Anzeigenpreise für 1992 die Ausländischer:

kr. 2800,00 net
kr. 2800,00 net
kr. 3150,00 net
kr. 2500,00 net
kr. 1500,00 net
kr. 1000,00 net
kr. 800,00 net

Annonseansvarlig:

RAGNAR STRØM, Boks 2517, N-7001 Trondheim.

Tlf. 07/51 51 55 (Kontor), 07/93 99 30 (Privat).

Postgiro nr. 0807 359 7200. Kontortid 10—14.

Tidsskriftet sendes gratis til medlemmene i klubber tilsluttet Norsk Filatelistforbund.

Årsabonnement direkte i Norge og

Norden forøvrig 1992 kr. 150,00

Annual Subscription to Europe kr. 165,00

Subscription outside of Europe by air mail: ... kr. 180,00

Løssalgspris kr. 17,50.

Småannonser (trelinjers) kr. 25,00 + moms.

Opplag 6800 eksemplarer.

Tidsskriftet kommer ut med ti nummer i året. I månedene mai/juni og juli/august blir det sendt ut dobbeltnumre.

Bestillinger på tidsskrift, særtrykk, enkelte numre samt korrespondanse angående annonser, sendes annonseansvarlige Ragnar Strøm.

TRYKK: ADRESSEAVISEN OFFSET, TRONDHEIM
 ISSN 0332-8848 Innleveringssted: 7000 Trondheim

VEL VERDT

å samle på Norge!

Det er svært vanskelig å forutsi verdistigning på frimerker. Men noen vil helt sikkert bli mer verdt enn andre. Som for eksempel 5 kr Kong Olav V fra 1959, et vanlig bruksfrimerke fra vår egen tid. I dag har det en katalogverdi på kr 300,-.

Postens frimerketjeneste kan ikke skaffe deg eldre merker. Vår spesialitet er nye norske frimerker. Tegner du et abonnement, er du sikret å få tilsendt alle nytugivelser. Da er det i hvert fall ingen muligheter du går glipp av.

Send inn kupongen, så får du gratis informasjon om våre tilbud og abonnementsbetingelser.

JA

send meg gratis informasjonsmateriell
om norske frimerker i abonnement.

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr./-sted: _____

**postens
frimerketjeneste**

Norwegian Post - Stamp Bureau
Postboks 3770 Gamlebyen, N-0135 OSLO 1, NORWAY

0098256
THELLE HANS H
NADDERUDLIA 2
1340 BEKKESTUA

A002

13

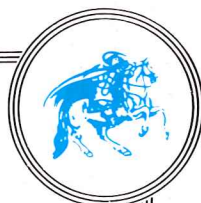
esseforandringer
neldes for
kteabbonnenter til:

s 2517,
7001 Trondheim.

For klubbmedlemmer
til vedk. klubb.

Vi arrangerer de INTERNASJONALE AUKSJONENE

Vi søker nye objekter!

Har De noe passende materiale De ønsker å selge, så kontakt oss idag og la oss innlede et for begge parter lønnsomt samarbeide. I Norge kontakter De enklest vår samarbeidspartner Finn Aune.

POSTILJONEN A/S

Postboks 1909 Vikar, 0124 OSLO
Besøksadresse: Finn Aune Frimerkehandel
Tordenskioldsgate 12 (inngang Rosenkrantzgate), Oslo
Telefon 02-42 78 74 - Fax 02-33 58 48

Hovedkontor: Box 4118, S-203 12 Malmö, Sverige
Tel 09546-40-722 90, Fax 09546-40 72299

Vi arrangerte Norges største auksjon

